

9. BÖLÜM

GÜVENLİ OKUL VE OKUL GÜVENLİĞİ KONU ÖZETİ VE KONU TESTLERİ

ÖZET SAYFA SAYISI	TEST SAYFA SAYISI	TEST SORU SAYISI
36	15	85

HAZIRLAYAN

 HASAN YILDIRIM

Kıymetli meslektaşlarımız,

Eğitim öğretim yılı içinde olduğu gibi Uzman Öğretmenlik ve Başöğretmenlik Mesleki Gelişim Çalışmalarında da yanınızdayız.

Bu süreçte yapacağımız paylaşımlardan daha hızlı haberdar olmak için aşağıdaki kanallardan bizleri takip edebilirsiniz.

Sınava katılacak olan tüm meslektaşlarımıza başarılar dileriz.

 Meb Ders Ailesi

Ulaşmak istediğiniz kutucuğa tıklayınız.

 Meb Ders

Facebook Grubu

 Meb Ders

Telegram Kanalı

 HASAN YILDIRIM

Telegram Kanalı

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

GÜVENLİ OKUL-SİBER ZORBALIK VE SİB. MAĞDURİYET-İ (Konu Özeti-9. Bölüm: 1-2)

Güvenli Okul

👉 Maslow, insanın temel ihtiyaçlar hiyerarşisinin ikinci basamağını güvenlik olarak belirlemiştir. Bu kurama göre, insanın kendisini gerçekleştirebilmesi için beden, iş, kaynak, sağlık, mülkiyet vb. konularda güven içinde olması gerekmektedir.

👉 Sağlıklı nesiller inşa edebilmek için dikkat edilmesi gereken hususların başında okul güvenliği gelmektedir.

👉 Dönmez, okulun temel unsurları olan öğrenci, öğretmen ve diğer personelin kendilerini fiziksel, psikolojik ve duygusal açıdan özgür ve güvenli hissettikleri okulları güvenli olarak tarif etmektedir.

👉 Çelik ise güvenli okulu "... öğrencilerin güvenli bir eğitim ortamında sosyal becerilerini sergiledikleri, öfkelerini kontrol edebildikleri, sorunlarına çözüm bulabildikleri ve herkesin birbirine saygılı davrandığı bir ortam ..." şeklinde ifade etmektedir.

👉 Güvenli okulların öğrenci, öğretmen, çalışan vb. paydaşlar açısından fiziksel, sosyal, psikolojik ve çevresel tehditlerden uzak mekânlar olduğu ön plana çıkmaktadır.

Güvenli okulların bazı özellikleri şöyle sıralanabilir:

1. Etkili Okul Yöneticiliği ve Liderliği,
2. Okulu Oluşturan Mekânların Kontrolü,
3. Güven Hissi,
4. Saygı,
5. Samimiyet,
6. Fiziksel Zarar, Gözdağı, Zorbalık ve Tacizin Bulunmaması,
7. Alay, Nefret Dili ve Sosyal Dışlanmadan Uzak Olma,
8. Çatışma Riskinden Uzak Olma,
9. Doğal Afetlerden Uzak Olma,
10. Sorumluluk Duygusunu Geliştirme,
11. İhtiyacı Olan Öğrencilerin İhtiyaçlarını Giderme,
12. Eşit Muamele,
13. Akademik Başarıya Odaklanma,
14. Veliler ve Toplumla İyi İlişkiler İçinde Olma,
15. İfade Özgürlüğünü Destekleme,
16. Güvenlik Problemlerini Açıkça Tartışma,
17. İletişim,
18. Empati Kültürünü Geliştirme,

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

GÜVENLİ OKUL-SİBER ZORBALIK VE SİB. MAĞDURİYET-2 (Konu Özeti-9. Bölüm: 1-2)

19. Güvenliği Tehdit Eden Davranışları Ödüllendirmeme ve Görmezlikten Gelmeme,
20. Kolluk Güçleriyle İş Birliği,
21. Her Türlü Bağımlılıkla Mücadele,
22. Göçmen Çocukların Problemlerini Yönetebilme,
23. Krize Hazırlık ve Krize Müdahale Planlarına Sahip Olma,

Arkadaşlar,

Bu 23 özellik PDF sayfa 416- 417 ve 418'de birer cümle ile açıklanmış.

Açıklamalar da özelliği tekrar yazmak gibi olacağı için eklemedim.

Bilgilerinize sunarım.

byhy

Sonuç:

👉 Güvenli okul ortamı inşa etme ve bu ortamları sürdürülebilir hâle getirmek için okul yöneticileri, öğretmenler, öğrenciler, veliler ve diğer paydaşların bu konuda bilgi sahibi olmaları gerekmektedir.

👉 Paydaşlar okul güvenliği politika ve kılavuzlarını belirlemede, planlama ve uygulamada istekli ve tutarlı olmalı ve zaman zaman tatbikatlar yapmalıdırlar.

👉 Ayrıca, okul yöneticileri ve diğer paydaşlara güvenli okulla ilgili eylem araştırmaları yapmaları önerilmektedir.

Açıklama: 9. bölümün 2. ve 3. ders konuları ÖBA videoları ile PDF'de farklı sıralanmıştır. Özetlerimizi PDF'ye göre hazırladığımız için 'Bağımlılık ve Teknoloji Bağımlılığı' konusunu 3. ders olarak işleyeceğiz.

Siber Zorbalık ve Siber Mağduriyet

👉 Öfke duygusu kontrol edilmediği takdirde, davranışsal olarak şiddete de dönüşebilmektedir. Bireyler sözel, duygusal ve fiziki şiddet gibi farklı türden şiddet davranışları gösterebilmektedir. Bu şiddet davranışları ne yazık ki diğer insanlara zarar verici davranışlar olarak ortaya çıkmaktadır. Zorbalık da bu şiddet davranışlarından biridir.

👉 Zorbalık; yaşça daha büyük ya da fiziksel olarak güçlü olan çocukların kendilerinden daha güçsüz olan çocukları sürekli olarak hırpalaması, eziyet etmesi ve rahatsız etmesidir.

👉 Öğrencilerin okulda gerçekleştirdikleri zorbalık davranışları bireysel özellikler, akran grubu, okul ortamı, aile ve çevresel özellikler gibi birçok değişkenle ilgili olabilir.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

GÜVENLİ OKUL-SİBER ZORBALIK VE SİB. MAĞDURİYET-3 (Konu Özeti-9. Bölüm: 1-2)

Zorbalığın Ayırt Edici Özellikleri:

1. Zorbalık bilinçli ve istençli olarak yapılan ve kurbanı fiziksel, zihinsel, sosyal ya da psikolojik olarak zarar verme amacı güden söz ve eylemlerdir.
2. Zorbalık bir kereye mahsus değildir. Çeşitli zaman aralıklarında tekrarlanıyor olması gerekir.
3. Zorbalar eylemlerini bireysel veya grupta yapabilecekleri gibi, kurbanlar da bu eylemlerden bireysel ya da grup olarak zarar görebilirler.
4. Zorbaca davranışa maruz kalan kurbanın kendini koruyamayacak ve savunamayacak fiziksel veya zihinsel nitelikte olması gerekir.
5. Zorbaca davranışlar sergileyen bireylerin genellikle bu eylemler sonunda kendilerine çıkar sağladıkları görülür.
6. Zorbalar, kurban veya kurbanlarının acı çekmesinden, küçük düşmesinden zevk alırlar.
7. Zorbalar ve kurbanlar ile sergilenen zorbaca davranışlar dikkate alınmalıdır.

👉 **Siber Zorbalık;** bireylerin mobil telefonlar ve internet aracılığıyla bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanarak diğer bireylere rahatsızlık vermesi ve taciz etmesi olarak tanımlanır.

Geleneksel Zorbalık ve Siber zorbalık:

👉 Geleneksel zorbalıkta özellikle çocuklar diğerleri tarafından tanındığı ve bu da kaygıyı artırdığından dolayı çocuklar genellikle siber zorbalığı tercih etmektedirler.

👉 Genellikle geleneksel zorbalık yapan bireyler ve çocuklar siber zorbalığı da sıklıkla tercih etmektedir.

👉 Çocukların siber zorbalığı geleneksel zorbalığa tercih etmesinin nedenlerinden biri de daha fazla izleyiciye ulaşmasıdır.

👉 Ayrıca yazılı kelimelerin etkisi daha büyüktür.

Siber Zorbalık Nedenleri:

👉 Arıcak'a göre; intikam alma ya da cezalandırma arzusu, popüler olma arzusu, aile içinde yaşanan sorunlar, düşük öz güven ya da gerçek dünyada elde edilemeyen başarıyı sanal dünyada yakalama arzusu, kıskançlık şeklindedir.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

GÜVENLİ OKUL-SİBER ZORBALIK VE SİB. MAĞDURİYET-4 (Konu Özeti-9. Bölüm: 1-2)

👉 **Siber Mağduriyet;** kişinin dijital teknolojiler aracılığıyla kendine zarar veren saldırgan tutumlara maruz kalması ve bunun da kişide mağduriyet oluşturması durumudur.

👉 Siber mağduriyete maruz kalan ergen ve çocuklar birçok akademik, duygusal, ilişkisel ve sosyal problemlerle karşılaşmakta ve artan stres onlarda depresyon, kaygı, intihar vb. sonuçları tetiklemektedir.

👉 Ayrıca zorbalığa maruz kalan çocuklarda baş ve karın ağrısı, cilt problemleri gibi fiziksel problemler de meydana gelmektedir.

👉 Siber mağduriyet ayrıca çocukların yeme alışkanlıklarını etkileyebilir.

Siber zorbalığın önlenmesi:

👉 Ülkemizde siber zorbalığı önlemeye yönelik çalışmalar; grup rehberliği ve dijital teknolojilerin yer almadığı önleyici programlar şeklindedir.

👉 Neler yapılabilir?

1. Çocuklarınızın mutlaka şifre kullanmalarını ve bu şifreleri kimseyle paylaşmamalarını sağlayın.
2. Çocuğunuzun sosyal medya hesaplarında gizlilik ayarlarını uygulayın.
3. Siber zorbalık karşısında duygusal bir yanıt isterler. Çocuğunuza bu tür bir durumda asla karşıdakine yanıt vermemesini söyleyin.
4. Siber zorbalık yapanları ilgili makamlara bildirin.
5. Çocuklarla rahat bir iletişim iklimi oluşturun.
6. Siber zorbalığın ne olduğunu onlara anlatın.
7. Çocukların çevrim içi aktivitelerini (oyun vb.) gözlemleyin.
8. Uygulamalar ve çevrim içi platformlar hakkında bilgi sahibi olun. Öğretmenlerin de bu konuda özellikle ailelere ve çocuklara yönelik bilgilendirme yapmaları çok önemli. Tabii bu konuda önceden kendilerinin de bilgi sahibi olması gerekli.
9. Öğrenci, öğretmen ve ailelere yönelik zorbalık ve siber zorbalık seminerleri düzenleyin.
10. Okul ve aile arasındaki iş birliği ve iletişimi artırın.
11. Zorbalığı ve siber zorbalığı önlemeye ve azaltmaya yönelik olarak öğrencilerin çatışma çözme, problem çözme, iletişim becerileri, duygu düzenleme becerileri vb. özelliklerini artırıcı etkinlikler ve grup çalışmaları, psikolojik danışmanlar/rehber öğretmenler tarafından yapılabilir.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

GÜVENLİ OKUL-SİBER ZORBALIK VE SİB. MAĞDURİYET-İ (Konu Testi-9. Bölüm: 1-2)

1- Okulun temel unsurları olan öğrenci, öğretmen ve diğer personelin fiziksel, psikolojik ve duygusal açıdan özgür ve güvenli hissettikleri okullar nasıl okullar olarak tarif edilir?

- A) Bilinçli okul
- B) Güvenli okul
- C) Özgür okul
- D) Sağlıklı okul
- E) Teknolojik okul

2- Güvenlik denilince sadece okul içi değil, okulun çevresi de güvenli olmalıdır.

Yukarıdaki cümlede güvenli okulların hangi özelliği ifade edilmektedir?

- A) Güvenliği tehdit eden davranışları ödüllendirmeme ve görmezlikten gelme
- B) Güvenlik görevlisi bulundurma
- C) Güvenlik problemlerini açıkça tartışma
- D) Kolluk güçleriyle iş birliği
- E) Okulu oluşturan mekânların kontrolü

3- Aşağıdakilerden hangisi güvenli okulların özelliklerinden biri değildir?

- A) Akademik başarıya odaklanma
- B) Doğal afetlerden uzak olma
- C) Empati kültürünü geliştirme
- D) Güvenlik görevlisi bulundurma
- E) Sorumluluk duygusunu geliştirme

4- Kepez Mevlana İlkokulu Müdürü Mehmet Bey; öğretmenler kurulu toplantılarında okulun güvenliği ile ilgili konular üzerine görüş ve önerilerini dile getiren öğretmenleri dikkatle dinlemekte, önemli noktaları tartışmaya açmakta ve not almaktadır.

Buna göre Kepez Mevlana İlkokulunda güvenli okul özelliklerinden hangisinin mevcut olduğu söylenebilir?

- A) Alay, nefret dili ve sosyal dışlanmadan uzak olma
- B) Empati kültürünü geliştirme
- C) Eşit muamele
- D) Güven hissi
- E) Güvenlik problemlerini açıkça tartışma

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

GÜVENLİ OKUL-SİBER ZORBALIK VE SİB. MAĞDURİYET-2 (Konu Testi-9. Bölüm: 1-2)

5- Hangisi yaşça daha büyük ya da fiziksel olarak güçlü olan çocukların kendilerinden daha güçsüz olan çocukları sürekli hırpalama, eziyet etme ve rahatsız etme durumudur?

- A) Mağduriyet
- B) Siber zorbalık
- C) Siber mağduriyet
- D) Zorba
- E) Zorbalık

6- Aşağıdakilerden hangisi öğrencilerin okulda gerçekleştirdikleri zorbalık davranışlarının nedenlerinden biri değildir?

- A) Aile ve çevre özellikleri
- B) Akademik başarı
- C) Akran grubu
- D) Bireysel özellikler
- E) Okul ortamı

7- Aşağıdakilerden hangisi zorbalığın ayırt edici özelliklerinden biri değildir?

- A) Bilinçli ve istekli olarak yapılır.
- B) Bir kereye mahsus yapılır.
- C) Bireysel veya grupta yapılabilir.
- D) Eylem sonunda çıkar sağlama görülür.
- E) Kurban kendini koruyamayacak ve savunamayacak niteliktedir.

8- Hangisi bireylerin mobil telefonlar ve internet aracılığıyla bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanarak diğer bireylere rahatsızlık vermesi ve taciz etmesi durumudur?

- A) Mağduriyet
- B) Siber zorbalık
- C) Siber mağduriyet
- D) Zorba
- E) Zorbalık

9- Aşağıdakilerden hangisi Arıcak'a göre siber zorbalık nedenlerinden biri değildir?

- A) Aile içinde yaşanan sorunlar
- B) Düşük öz güven
- C) Farklı bireyleri tanıma isteği
- D) Kıskançlık
- E) Popüler olma arzusu

10- I. Akademik başarı
II. Baş ve karın ağrısı
III. Cilt problemleri
IV. Yeme alışkanlığı değişikliği

Siber zorbalığa maruz kalan ergen ve çocuklarda yukarıdaki durumlardan hangileri görülebilir?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) II, III ve IV
- D) III ve IV
- E) Hepsi

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

GÜVENLİ OKUL-SİBER ZORBALIK VE SİB. MAĞDURİYET
(Konu Testi-9. Bölüm: 1-2)
(Cevap Anahtarı)

1-B 2-D 3-D 4-E 5-E 6-B 7-B 8-B 9-C 10-C

Web Ders .Com

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

BAĞIML. VE TEKN. BAĞ.-GÜVENLİ OKUL VE İLETİŞİM- (Konu Özeti-9. Bölüm: 3-4)

Bağımlılık ve Teknoloji Bağımlılığı

👉 **Bağımlılık;** herhangi bir maddenin zarar veren sonuçlarına rağmen sürekli ve aşırı kullanımı sonucu ortaya çıkan bir rahatsızlıktır.

👉 Bireyler zamanla maddeye karşı tolerans geliştirirler ve bu maddeyi gittikçe daha çok kullanmak isterler. Bu durumda da bırakma konusunda daha çok sıkıntı yaşadıkları gözlenir.

👉 Bağımlılığın biyolojik, sosyal ve davranışsal boyutları vardır ve yeniden tekrar eden bir rahatsızlıktır.

👉 Bağımlılığı fiziksel ve ruhsal bağımlılık olarak sınıflanabilir.

Fiziksel bağımlılık; maddenin varlığına karşı duyulan fizyolojik bir istektir.

Ruhsal bağımlılık; kişinin duygusal ya da kişilik yapısı gereği, gereksinimlerini tatmin etme ya da giderme amacıyla o maddeye düşkünlüğü biçiminde tanımlanabilir. Madde bırakıldığında ruhsal bazı şikâyetler görülür.

👉 DSM-V'ye (Psikolojik Tanı Kriterleri Kitabı) göre bağımlılık kavramının 3 temel özelliği;

👉 Maddeye ulaşmak için engellenemez arzu ve istek,

👉 Tolerans adı verilen kullanımın giderek artması,

👉 Yoksunluk.

👉 Madde bağımlısı kişilerin hastaneler bünyesinde kurulan Alkol ve Uyuşturucu Madde Bağımlıları Tedavi ve Araştırma Merkezlerinden (AMATEM) destek alması gerekir.

Teknoloji Bağımlılığı ve İnternet Bağımlılığı:

👉 Teknoloji ve internetin bilinçli olmayan, kontrolsüz bir şekilde kullanımına bağlı olarak ortaya çıkan, davranışsal bağımlılıklar; oyun oynama bozukluğu, kumar oynama bozukluğu sosyal medyanın ve akıllı telefonun aşırı kullanımı gibi bağımlılık yapıcı alt davranışlarla kendini gösteren bağımlılık türü teknoloji bağımlılığı olarak tanımlanır.

Televizyon ► Telefon ► Tablet ► Bilgisayar oyunları ► Oyun konsolları ► İnternet ► Sosyal medya

İnternet Bağımlılığı Kriterleri:

👉 Bireyler, günlük hayatta kuramadıkları anlamlı ve kendilerini değerli hissettirecek ilişkileri internet ortamında bulabilir, sosyal kaygı yaşadığı için insanlarla konuşmaktan çekinen bir genç, internet sayesinde kendini ifade edebilir ve istediği kişi olabilir.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

BAĞIML. VE TEKN. BAĞ.-GÜVENLİ OKUL VE İLETİŞİM-2 (Konu Özeti-9. Bölüm: 3-4)

İnternet Bağımlılığı Nedenleri:

- 👉 Sosyalleşme gereksinimi,
- 👉 Kişilerin gerçek kimliklerini saklayarak kendilerini olduklarından farklı bir şekilde göstermeleri,
- 👉 Tanınmamanın verdiği rahatlıkla düşüncelerini açıkça paylaşabilmeleri,
- 👉 Yüz yüze iletişim yerine internet iletişimini daha kolay bulmaları.

İnternet Bağımlılığı Belirtileri:

👉 **Davranışsal belirtiler:** İnternette geçen sürenin giderek artması, kullanımla ilgili yalan söyleme, internetle ilgili aşırı zihinsel uğraş, interneti diğer problemlerden kaçmak için kullanma, internet kullanımının sebebi olduğu psikolojik, sosyal, fiziksel ve mesleki problemlere rağmen kullanmada ısrar etme.

👉 **Fiziksel ve zihinsel belirtiler:** İnternet kullanımının azalmasıyla birlikte anksiyete, internetle ilgili obsesif düşünceler ve hayallerde artış, internet kullanımını kontrol etmek veya azaltmak için süregelen bir istek ve arzunun olmaması; durgunluk, uykusuzluk, panik atak ve kızgınlık hâllerindeki artış; kan basıncı ve kalp dolaşım sistemi bozuklukları, stres, konsantrasyon eksikliği; baş, mide ve kas ağrıları ile görme zayıflıkları.

👉 **Sosyal belirtiler:** Önemli sosyal, mesleki ve serbest zaman faaliyetlerinin internet kullanımı yüzünden bırakılması, iş yerinde veya okulda azalan üretkenlikle birlikte yüksek gerilim ve rekabet ortamı oluşması.

İnternet Bağımlılığının Sonuçları:

👉 **Bedensel sonuçlar:** Ciddi şekilde zayıflık, aşırı kilo, sırt ağrıları, baş ağrıları, göz şikâyetleri, vücut hijyeni ihmali.

👉 **Sosyal Sonuçlar:** Gerçek dünyaya ait ilişkilerin azalması, hobi ve ilgi alanlarının ihmal edilmesi, yalnızlaşma, yalıtılmışlık, sosyal ağda çok çeşitli ilişkiler.

Psikolojik sonuçlar: Kendine güvensizlik, korkaklık, depresyon, değersizlik, çaresizlik.

(Söyleyin bakalım, kimler internet bağımlısı? byhy 😊)

Arkadaşlar, konu sığmayacak, diğer sayfadan başlayalım, maddeler bir arada olsun.

byhy

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

BAĞIML. VE TEKN. BAĞ.-GÜVENLİ OKUL VE İLETİŞİM-3 (Konu Özeti-9. Bölüm: 3-4)

Aşırı Teknoloji Kullanımına Karşı Aile olarak Ne Yapmak Gerekir?

- Çocukların nasıl bir insan olmasını istiyorsanız ona o şekilde model olun.
- Çocuklara karşı her zaman saygılı olun.
- Çocuklara sevginizi açıkça ve koşulsuz olarak gösterin.
- Çocuklarla birlikte oyun oynayın.
- Çocuklarla birlikte kitap okuyun.
- Çocukların yaşına uygun sorumluluklar verin.
- Çocukların mutlaka bir spor ya da sanat alanında uğraş edinmesini sağlayın.
- Çocukların yaşam amacı edinmesine yardım edin.
- Sonuç değil süreç odaklı başarıyı destekleyin.
- Çocukların arkadaşlarını tanıyın.

👉 Chibbaro, Ricks ve Lanier dijital bağımlılıkların önlenmesinde okul psikolojik danışmanlarına/rehber öğretmenlere yönelik bir model önermişlerdir:

a) **Profesyonel gelişim:** İkinci basamakta okul danışmanların konu ile ilgili yeni eğilimleri takip etmeleri ve profesyonel olarak kendilerini bu alanda geliştirmeleri yer almaktadır.

b) **Tüm okul çapında eğitim:** Okul psikolojik danışmanları dijital bağımlılıklarla ilgili tüm okul personelini bilgilendirmeli, eğitimler düzenlemelidir.

c) **Aile ve toplum eğitimi:** Aile ve topluma yönelik atölye çalışmaları, seminer ve eğitimler bu modelin dördüncü basamağını oluşturmaktadır.

d) **Öğrenci değerlendirmesi:** Öğrencilerin birçok test ve çeşitli araçlarla internet bağımlılığı açısından değerlendirilmesini içerir.

e) **Önleyici çalışmalar:** Grup danışmanlığı, bireysel danışma, sınıf rehberliği gibi etkinliklerle öğrencilere yönelik dijital bağımlılıkta önleyici çalışmalar yapmayı içerir.

f) **Kaynaklar:** Okul psikolojik danışmanları aileler ve topluma yönelik çeşitli kaynaklar hazırlayabilirler ya da var olan kaynakları onlarla paylaşabilirler.

İnternet bağımlılığını önlemede okullara ve öğretmenlere düşen bazı görevler:

👉 Okullarda özellikle ilköğretim seviyesinde önleyici programlar uygulanabilir.

👉 Öğretmenler öğrencilerinin kişilik özelliklerine odaklanmalılar.

👉 Öğretmenlerin, öğrencilerin diğer akranları ile ilişkilerini incelemeleri gerekir.

👉 Özellikle öğrenci yalnız ve içine kapanık ise sosyal medyada daha fazla vakit geçirebilir. Öğrenciler yaratıcı ve keşfedici grup faaliyetlerine sevk etmelidir.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

BAĞIML. VE TEKN. BAĞ.-GÜVENLİ OKUL VE İLETİŞİM-4 (Konu Özeti-9. Bölüm: 3-4)

👉 Öğrencilere internetin pozitif ve negatif etkileri ile ilgili atölye çalışmaları düzenlenebilir. Seminer ve atölye çalışmaları ailelere yönelik de tasarlanabilir.

👉 Benlik saygısı düşük çocukların internet aktivitelerine daha fazla dâhil oldukları görülmektedir.

Güvenli Okul ve İletişim

Güvenli Eğitim İletişimi:

👉 2019 yılında Millî Eğitim Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığının ortaklaşa yürüttüğü Eğitim ve Güvenlik Projesinde “güvenli eğitim iletişimi” kavramı geliştirilmiştir.

👉 Güvenli eğitim iletişimi, zorunlu öğrenim çağındaki bireylerin eğitim hayatlarında karşılaşabilecekleri güvenlik sorunları ile ilgili tüm paydaşlar arasında gerçekleşen iletişimsel süreç ve becerileri kapsamaktadır.

👉 Güvenli eğitim iletişiminin sağlandığı bir ortamda herhangi bir sorunla karşılaşan çocuğun;

- 👉 Sorun ile karşılaştığını kavrayabilmesi,
- 👉 Bunu aile, öğretmen ve ilgili personelle doğru şekilde paylaşabilmesi,
- 👉 Paylaşımı sonunda bir yardım alacağına dair beklentiye sahip olabilmesi,
- 👉 Kurduğu bu iletişim sonunda olumsuz bir sonuç ile karşılaşmayacağına dair bir güvene sahip olabilmesi beklenmektedir.

Güvenli eğitim iletişimi çocuk odaklı bir kavram olmakla birlikte sadece çocuklarla kurulan iletişimi değil aynı zamanda tüm paydaşların birbirleri arasında kuracakları iletişimin güvenli olmasını gerektirmektedir.

- 👉 Paydaşlar arası kuracak iletişim süreçlerinde benimseyecek kimi stratejiler;
- 👉 Duruma uygun iletişim tonunu belirlemek,
- 👉 Okulun iletişim planlarını bilmek ve bu planların gerektirdiği sorumluluklar kapsamında hareket etmek,
- 👉 Problemler ortaya çıkmadan önce iletişim kanallarının oluşturulması ve bunların açık tutulması,
- 👉 İletişim etkinliğine pozitif olarak başlamak,
- 👉 Aktif dinleme edimini uygulamak ve iletişim sırasında karşıdaki kişi ile etkileşime girmek,
- 👉 Uzlaşılan noktaları vurgulamak ve ödün vermeye rıza gösterebilmek,

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

BAĞIML. VE TEKN. BAĞ.-GÜVENLİ OKUL VE İLETİŞİM-5 (Konu Özeti-9. Bölüm: 3-4)

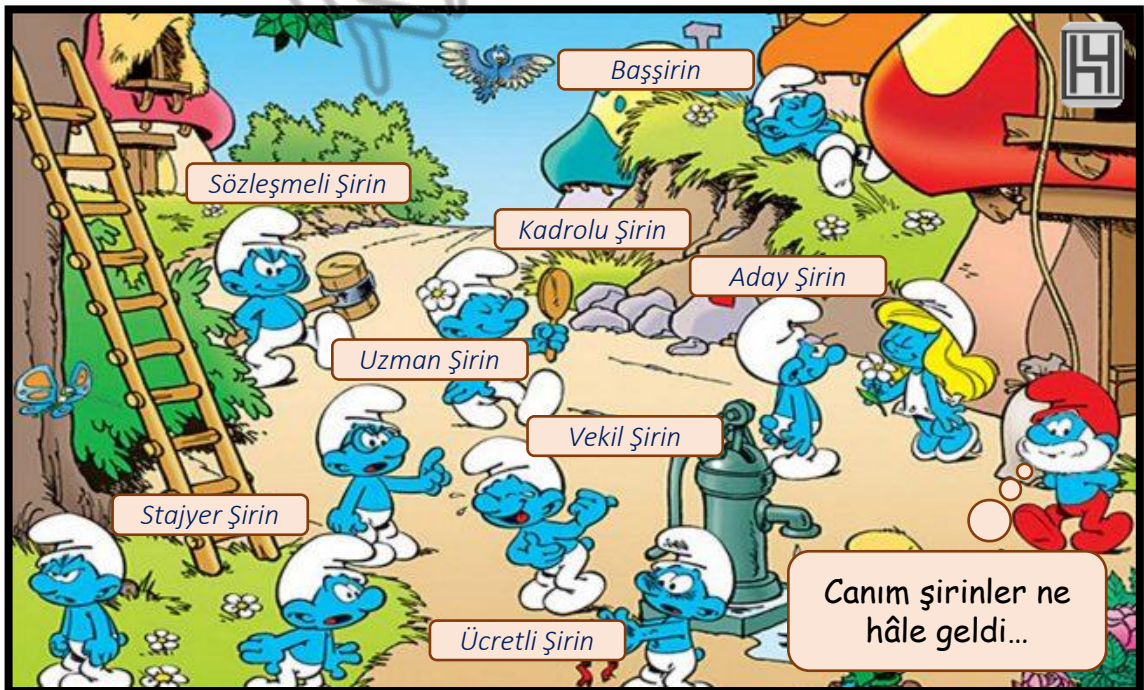
- 👉 Gizliliğe saygı göstermek,
- 👉 Dedikodudan kaçınmak,
- 👉 Pozitif bir noktaya vurgu yaparak iletişimi sonlandırmak.

👉 Güvenli eğitim iletişimi, güvenli eğitime okulun fiziki ortamının dışındaki süreç ve kişileri de dâhil etmeyi gerektirmektedir. Bunun en önemli bileşenlerinden biri olan ebeveynlerle olan iletişim de öğrenciler ile olan iletişim kadar önemli ve tamamlayıcı bir niteliğe sahiptir.

👉 UNICEF, eğitim güvenliği konusunda farklı tehditler karşısında ebeveynler ile kurulacak iletişim türlerinde doğru tonun bulunmasına özel bir vurgu yapmaktadır.

👉 Bu kapsamdaki iletişim stratejileri;

- 👉 Ebeveynleri dinlemek,
- 👉 Sıcak ve pozitif bir tonu tüm iletişim mecralarında sürdürmek,
- 👉 Sıkça iletişime geçmek,
- 👉 İletişimin gizliliğini ve ana hedefin öğrencinin çıkarları olduğunu vurgulayarak bir güven hissi geliştirmek,
- 👉 Ailelerin farklı arka planları ve inanışları olduğunu göz önünde bulundurarak tek bir yaklaşımın her iletişim faaliyeti için uygun olmayabileceğinin farkında olmak,
- 👉 Ebeveynleri değerli hissettirmek.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

BAĞIML. VE TEKN. BAĞ.-GÜVENLİ OKUL VE İLETİŞİM-İ (Konu Testi-9. Bölüm: 3-4)

1- Aşağıdakilerden hangisi kişinin duygusal ya da kişilik yapısı gereği, gereksinimlerini tatmin etme ya da giderme amacıyla o maddeye düşkünlüğü biçiminde tanımlanır?

- A) Duygusal bağımlılık
- B) Fiziksel bağımlılık
- C) Kişisel bağımlılık
- D) Ruhsal bağımlılık
- E) Toplumsal bağımlılık

- 2- I. Arzu ve istek
II. Tolerans
III. Uyum
IV. Yoksunluk
V. Zarar görme

DMS-V(Psikolojik Tanı Kriter Kitabı)' ye göre yukarıdakilerden hangileri bağımlılığın üç temel özelliğidir?

- A) I, II ve III
- B) I, II ve IV
- C) I, III ve V
- D) II, III ve IV
- E) II, III ve V

3- Madde bağımlısı kişiler hastaneler bünyesinde kurulan hangi birimden destek alabilirler?

- A) AMATEM
- B) ANAMER
- C) ALMÜM
- D) MABAM
- E) UYMÜM

4- Aşağıdakilerden hangisi internet bağımlılığının nedenlerinden biri değildir?

- A) Akademik araştırmalar için internette çok fazla vakit geçirme
- B) Kişilerin gerçek kimliklerini saklayarak kendilerini olduklarından farklı bir şekilde göstermeleri
- C) Sosyalleşme gereksinimi
- D) Tanınmamanın verdiği rahatlıkla düşüncelerini açıkça paylaşabilme
- E) Yüz yüze iletişim yerine internet iletişimini daha kolay bulma

5- Aşağıdakilerden hangisi internet bağımlılığının davranışsal belirtilerinden biridir?

- A) Anksiyete
- B) Azalan üretkenlik
- C) Hayallere dalış
- D) İnternet kullanım süresinde giderek artış
- E) Kalp dolaşım sistemi bozuklukları

6- Aşağıdakilerden hangisi internet bağımlılığının sosyal belirtilerinden biridir?

- A) İnternet kullanımı ile ilgili yalan söyleme
- B) İnternetle ilgili aşırı zihinsel uğraşı
- C) İş yerinde azalan üretkenlik
- D) Konsantrasyon eksikliği
- E) Obsesif düşünceler

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

BAĞIML. VE TEKN. BAĞ.-GÜVENLİ OKUL VE İLETİŞİM-2 (Konu Testi-9. Bölüm: 3-4)

- 7- I. Aşırı kilo
II. Depresyon
III. Hobi ve ilgi alanlarının ihmali
IV. Sırt ağrısı

Yukarıdakilerden hangileri internet bağımlılığının bedensel sonuçlarındandır?

- A) I ve II
B) I ve III
C) I ve VI
D) II ve III
E) II ve IV

8- Aşağıdakilerden hangisi aşırı teknoloji kullanımına karşı ailelerin yapmaları gerekenlerden biri değildir?

- A) Çocuklara karşı saygılı olma
B) Çocuklara sevgiyi açıkça gösterme
C) Çocukların arkadaşları ile görüşmelerini engelleme
D) Çocuklarla birlikte kitap okuma
E) Çocuklarla birlikte oyun oynama

9- Psikolojik danışmanın dijital bağımlılıkla ilgili tüm okul personelini bilgilendirmesi ve eğitimler düzenlemesi hangi kapsamda yapılmaktadır?

- A) Aile ve toplum eğitimi
B) Kaynaklar
C) Öğrenci değerlendirmesi
D) Önleyici çalışmalar
E) Tüm okul çapında eğitim

10- *Kepez Mevlana İlkokulu rehber öğretmeni olan Ceren Öğretmen, dijital bağımlılığın önlenmesi için okulundaki öğrencilere yönelik grup danışmanlığı, bireysel danışma ve sınıf rehberliği gibi etkinlikler yapmaktadır.*

Verilen bilgiye göre Ceren Öğretmenin yaptığı çalışmayı hangi kapsamda yapmaktadır?

- A) Aile ve toplum eğitimi
B) Kaynaklar
C) Öğrenci değerlendirmesi
D) Önleyici çalışmalar
E) Tüm okul çapında eğitim

11- 2019 yılında Milli Eğitim Bakanlığı ile İçişleri Bakanlığı arasında yürütülen Eğitim ve Güvenlik Projesinde hangi kavram geliştirilmiştir?

- A) Güvenli eğitim iletişimi
B) Güvenli internet kullanımı
C) Güvenli okul
D) Güvenli okul iklimi
E) Güvenli toplum için güvenli okul

12- Aşağıdakilerden hangisi UNICEF'in belirlemiş olduğu iletişim stratejilerinden biri değildir?

- A) Ebeveynleri değerli hissettirmek
B) Ebeveynleri dinlemek
C) Sıcak ve pozitif bir tonda iletişim
D) Sıkça iletişime geçmek
E) Sürekli olarak öğrenciyi yermek

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

BAĞIML. VE TEKN. BAĞ.-GÜVENLİ OKUL VE İLETİŞİM
(Konu Testi-9. Bölüm: 3-4)
(Cevap Anahtarı)

1-D 2-B 3-A 4-A 5-D 6-C 7-C 8-C 9-E 10-D 11-A 12-E

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

YABANCILARIN EĞİTİMİ VE EĞİTİM GÜVENLİĞİ-I (Konu Özeti-9. Bölüm: 5-6)

Yabancıların Eğitimi ve Eğitim Güvenliği

👉 Bireylerin güvenliği, bireylerin toplumda özgürce hareket edebilmesi anlamına gelmektedir.

👉 Yabancı uyruklu öğrencilerin eğitim ve güvenliği ise istikrarlı bir güvenliğin sürdürülmesini ifade eder. Bu durum, evrensel insan hakları açısından da önemlidir.

👉 Birçok ülkede yabancı uyruklu öğrencilerin güvenliği, eğitim kurumlarına devredilmiştir.

👉 Eğitim kurumlarında yabancı uyruklu öğrenciler, kendilerine en çok benzeyenlerle ve kendi dünya görüşünü paylaşanlarla iletişim kurma eğiliminde olmaktadır.

Kimlik Oluşumu ve Altın Üçgen

👉 Aile, çocuklarına örnek vererek onları eğittikleri ilk ve en güvenli liman gibidir.

👉 Ebeveynlerin vereceği en iyi aile içi eğitim, doğru örnek vererek yaşamak olacaktır.

👉 Bir yabancı çocuğun okuldaki başarısı da aşağıdaki soruların nasıl cevaplandırılacağı ile bağlantılıdır;

1. Aile içi iletişim nasıldır? Ebeveynler çocuklarına rol model olabiliyor mu?
2. Çocuğa gerekli olan destek veriliyor mu? Yoksa çocuğa danışmadan çocuğun yaşamındaki hemen her şey "helikopter ebeveynler" tarafından mı doldurulmaktadır?
3. Okul ve aile ilişkileri nasıldır?
4. Ailede çocuğun eğitimini destekleyen aile ortamı var mıdır?
5. Göç sürecinden dolayı çocuğun yaşadığı travmalar var mıdır?
6. Çocuğun iç dünyasına girip çocuğu anlamak için çocuk ve ebeveynleriyle hangi yöntemlerle iletişim sağlanmaktadır?
7. Çocuğun yakın çevresini oluşturan akran grubunun özellikleri nedir?
8. Çocuğun okulda arkadaşları var mıdır?

👉 Kendimize şu soruyu sormamız gerekmektedir: "Coğrafya kader midir?".

👉 Çünkü çocuğun içinde büyüdüğü coğrafyanın özellikleri, kültürün köprüsü ve tercümanı olan hangi dilin konuşulmakta olduğu, etnik köken, inanç ve ailenin yaşam felsefesi bir çocuğun kimliğinin oluşmasında çok büyük bir önem taşımaktadır.

👉 "Her birey, içinde yaşadığı kültürün mührünü kimliğinde taşır."

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

YABANCILARIN EĞİTİMİ VE EĞİTİM GÜVENLİĞİ-2 (Konu Özeti-9. Bölüm: 5-6)

Yabancı Öğrencilerin Güvenliği

👉 Öğrenci güvenliğinin önemi için ev sahibi ülke kurumlarının ve öğrencilerin yanı sıra ebeveynlerin de görüşlerinin dikkate alınması gerekmektedir.

👉 Yabancı uyruklu öğrencilerin hem okula devam etmelerinde hem okulda akademik başarı ve motivasyonlarının artırılmasında güvenli bir okul ortamının sağlanmasının çok önemli olduğu söylenebilir.

👉 Örneğin; Finlandiya eğitim sisteminin başarısındaki en önemli 4 faktörden birinin okuldaki güvenlik olduğu görülmektedir.

👉 **Okul güvenliği;** öğrenciler, çalışanlar ve diğer paydaşlar olan veli ve ziyaretçilerin okul ortamında ve yakın çevresinde güvende olmaları, kendilerini fiziksel, psikolojik ve sosyal bakımdan özgür hissetmeleridir.

👉 Okul güvenliğinin kapsamı ve boyutları; çocuğun ya da diğer okul personelinin okula gitmek amacıyla evinden ayrıldığı andan başlayarak tekrar evine gelinceye kadarki tüm aşamaları içerir.

👉 Genel olarak bakıldığında okul güvenliğinin, arkadaşlarından gelecek şiddet olaylarına karşı güvenlik, öğretmenlerin fiziksel şiddetine maruz kalma konusunda güvenlik, doğal afetlere karşı güvenlik, sağlık ve temizliğe ilişkin güvenlik, cinsel istismara karşı güvenlik, psikolojik ve duygusal güvenlik, etnik ve siyasi görüş konularındaki güvenlik boyutları olarak ele alındığı görülmektedir.

Risk Alanları olarak;

1. Dış tehlikeler (Yetişkin veya yaşlılardan gelebilecek fiziksel veya psikolojik saldırı)
2. Mekânla ilgili tehlikeler (kaygan zeminler, havasız mekânlar, yetersiz oksijen, vb.)
3. Hijyenle ilgili tehlikeler (yeteri kadar temizlenmeyen tuvaletler, kirli sınıflar)
4. Sağlıksız gıdalar
5. Akran zorbalığı
6. Öğretmen-idareci şiddeti
7. Veli şiddeti
8. Sınav kaygısı
9. Servis kazaları
10. Afetler (deprem, sel, yangın).

Okullarda Fiziksel, Psikolojik ve Sosyal Güvenlik

👉 Küresel bir politika sorunu olan yabancı öğrencilerin güvenliğinin yalnızlık, ayrımcılık ve izolasyon boyutları da vardır.

👉 Psikolojik güvenlik, yabancı uyruklu öğrencilerin kültürel uyumu için kritik öneme sahiptir.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

YABANCILARIN EĞİTİMİ VE EĞİTİM GÜVENLİĞİ-3 (Konu Özeti-9. Bölüm: 5-6)

👉 BM Kalkınma Programı'na göre insan güvenliği; insanların bir toplumda nasıl yaşadıkları ve nefes aldıkları, tercihlerini ne kadar özgürce uyguladıkları, pazara ve sosyal fırsatlara ne kadar erişime sahip oldukları huzur ve barış içinde yaşamaları ile ilgilidir.

👉 Ailelerin de kendilerini ifade edecekleri ve sosyal açıdan daha rahat hissedecekleri okul ortamları yaratılarak velilerin, okulda ve okul çevresinde herhangi bir tehdit ya da risk hissetmeden okula gelmeleri sağlanmalıdır.

👉 Türk öğrencilerin velileri ile yabancı uyruklu öğrencilerin velileri çeşitli sosyal etkinlikler, dayanışmalar vb. nedenlerle bir araya getirilerek onların kendini sosyal ve psikolojik açıdan güvende hissetmeleri sağlanmalıdır.

👉 Okulda öğretmen, yönetici ya da yaşlılarından gelebilecek fiziksel ve psikolojik şiddetten uzak gerekli önlemlerin alındığı güvenli bir okul ve okul çevresi oluşturulmalıdır.

👉 Sosyal güvenlik duygularını artırabilmek için kültürel entegrasyonu sağlamak ve topluma entegre olmalarının kolaylaştırılması için okullarda yabancı uyruklu öğrencilerin ev sahibi ülke öğrencileri ile olan etkileşimlerini teşvik eden programlar geliştirmek ve uygulamak gerekmektedir.

👉 Yapılan çalışmaların ne kadar yararlı olduklarının ölçülmesi ve değerlendirilmesinde, yabancı uyruklu vatandaşların söyledikleriyle yaptıkları arasındaki farkın iyi okunması gerekir.

Farklılıklarda Farkındalık

👉 Bireysel-sosyal, kültürel, inanç ve yaşam felsefesi, etnik köken gibi farklılıklardan dolayı bu öğrencilerin ilgi alanları, hobileri, deneyimleri ve tercih edilen sosyalleşme yolları farklılık gösterebilmektedir.

İletişim sağlarken "Karşımızdaki bireyde ne görmekteyiz ve bunun nedeni nedir?" veya "Karşımızdaki vatandaş hangi kültürün ürünüdür?" şeklinde düşünmek durumu sağlıklı analiz edebilmek için yararlı olabilecektir.

Hollanda örneği:

👉 Ebeveynler 80'li yıllarda kültürel farklılıklar nedeniyle Hollanda eğitim kurumlarına güvenmemekteydi.

👉 Bazı göçmen ebeveynler, okulda kız çocuklarının Hollandalılarla etkileşime geçmeleri sonunda onlardan olumsuz etkilenecekleri kaygısıyla kız çocuklarını evde tutmak için uğraş vermiştir.

👉 Okul kantinlerindeki gıdalarda, inançlarına ters maddelerin olabileceği de çocuklarını okullardan uzak tutmalarına neden olmaktadır.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

YABANCILARIN EĞİTİMİ VE EĞİTİM GÜVENLİĞİ-4 (Konu Özeti-9. Bölüm: 5-6)

👉 Okul güvenliğinin boyutlarından biri de etnik ve siyasi görüş konusundaki güvenlidir.

👉 Toplum içinde herkesle iletişim sağlama sanatını öğrenebilmesi için bireyin ön yargıyı içinden atması gerekmektedir.

👉 Bunlar aile içinde öğretildiğinde birey, farklılıklara objektif yaklaşabilecek ve iletişim kurabilecektir.

👉 Eğitimin başarılı olması için eğitimcinin çocuğun seviyesine inmesi gerekmektedir.

Kültürel bagajı olmayan yani “Sırt çantası” boş olan bir öğrenciyeye eğitim vermek oldukça zor olacaktır.

👉 Öğrencimize neyi ve bunu neden öğreteceğimizi belirlemek için öncelikle aşağıdaki soruları yanıtlamamız gerekmektedir:

1. Bilgi kesin midir ve kalıcı mıdır?
2. Eğitimin amacı bilgi kazandırmak için mi olmalı yoksa beceri için midir?
3. Okullarda bireysel farklılıklarla etkili eğitim nasıl verilmelidir?
4. Öğrencilere düşünmeyi ve öğrenmeyi nasıl öğretilmelidir?
5. Hızlı iletişim araç ve yöntemlerinin oluşturduğu yeni dünyada okulun yeri nerede?

👉 Çocuğun iç dünyasına girebiliyorsak, çocuğun frekansını yakalayıp o frekanstan iletişim sağlayabiliyorsak, vermek ve aktarmak isteğimiz bilgi ve beceriyi uygun bir şekilde aktarabiliriz.

👉 Peki, öğrenciler arasındaki farklılıklar nereden kaynaklanmaktadır?

- 👉 Çocuğun kimlik oluşumu,
- 👉 Kültür,
- 👉 Sosyal çevre,
- 👉 Sanal dünya.

👉 Sıfır yaşından dört, beş yaşına kadar anne, baba ve yakın çevre tarafından çocuğa aktarılan bilgiler ile çocuğun temel bilgisi “sırt çantasındaki hazinesi” oluşur.

👉 0-4 yaşlarında ebeveynleri tarafından desteklenen çocuğun başarılı olabileme ihtimali daha yüksektir.

👉 Yabancıların eğitiminde başarılı olabilmek için farklı kültürleri barındıran bir sınıf söz konusu ise kültürlerarası konusunun öğretmenin gündeme getirmesi gerekmektedir ve bu alan da yeterince donanımlı olması bir zorunluluktur.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

YABANCILARIN EĞİTİMİ VE EĞİTİM GÜVENLİĞİ-5 (Konu Özeti-9. Bölüm: 5-6)

👉 Eğiticinin bilmesi gereken husus kültürlerin birbirine ulaşamadığı yerlerde ön yargının oluşabileceğidir.

👉 Bunu aşmak için çok kültürlülük üzerine öğrencilere bilgi vermek bir gereksinimdir.

👉 Bazı ülkelerde sosyal uyum çalışmaları ikinci dünya savaşından sonra 1960'lı yıllarda göçmen işçi olarak Batı Avrupa ülkelerine giden bireylerin 70'li yıllarda kabul edilen aile birleşimi yasası ile başlamış durumdadır.

👉 Yabancı öğrencilerin sınıftaki durumlarını iyileştirmek ve onları bir şekilde motive etmek için farklı alanlardaki becerilerini de kullanmak mümkündür. Bu bağlamda Gardner'in çoklu zekâlar teorisinden (zihinsel, duygusal, sosyal, fiziksel, görsel, sanatsal, müziksel ve kreatif zekâ) yararlanmak büyük fırsatlar sağlayacaktır.

👉 Başka beceriler sayesinde bir öğrencinin öz güvenin artmasına destek verilebilir. Öz güveni artan öğrenci, diğer konularda da daha rahat bir şekilde katılım sağlayacaktır.

👉 Hollanda, yabancıların, ülkenin farklı coğrafyalarına dağılmalarını ve entegrasyonun kolaylaştırılmasını sağlamak için ucuz evler inşa etmekte ise de Hollanda'ya aldıkları insanlar Hollandaca bilmediklerinden, genellikle kendi ülkesinden bir hemşerisine yakın bir yerde ikamet etmek istemektedirler.

(Hollanda'nın yüz ölçümü ne kadar ki göçmenleri dağıtmaya kalktınız yav. byhy 🤔)

👉 Bunun sonucu olarak aynı dili konuşan insanların yoğun olarak bir arada yaşadıkları yabancıların mahalleleri "gettolar" oluşmaktadır.

👉 Şu anda;

👉 Rotterdam'da Feyenoord "Küçük Türkiye",

👉 Utrecht'te Kanaal Eiland ise "Küçük Fas" olarak tanınmaktadır.

👉 Lahey şehrindeki Schilderswijk semti ile Amsterdam'ın tamamı da Hollandalıların azınlıkta olduğu yerler olarak tanınmaktadır.

👉 Bu gibi oluşumlar, göçmenlerin Hollandaca öğrenmeyi genel olarak gerek görmemelerine neden olmaktadır. Çünkü göçmenler günlük yaşamlarını kendi dillerini kullanarak rahatlıkla devam ettirebilmektedir.

(Konu bütünlüğü için diğer sayfaya geçtim arkadaşlar. byhy)

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

YABANCILARIN EĞİTİMİ VE EĞİTİM GÜVENLİĞİ-6 (Konu Özeti-9. Bölüm: 5-6)

21. yüzyılın eğitim vizyonu aşağıdaki hedefleri kapsamaktadır;

1. Eğitim ile mantık çerçevesinde düşünen, algılayan, empati sağlayan, objektif karar verebilen, motivasyonu yüksek ve öz güvenle dünya coğrafyasında rekabet edebilecek gençleri topluma kazandırmalıyız.
2. Risk, stres ve değişim ile ilgili olarak nasıl hissettiğini ve bu konularda kendi kapasitesini fark edebilir.
3. Çok kültürlülük, işle ilgili belirsizlikler ve örgütsel değişim ile baş etme konusunda sağlam biçimde odaklanabilir.
4. Kontrol etme yerine iş birliği yapmaya daha meyilli olabilir.
5. Kendi güçlü ve zayıf yönlerini tespit edebilir.

21. yy. eğitim konseptindeki eğitimcinin rolü ise şu şekilde sıralanabilir.

1. **Care:** Sorumluluk taşıma, değer verme, sevgi ve şefkat,
2. **Challenge:** Yenilikçi-araştırmacı, sınırları zorlayan,
3. **Clarify:** En zor konuyu da rahat açıklayabilmeli, kreatif anlatma sanatı, anlaşıldığını kontrol etmeli,
4. **Captivate:** Cazip-ilginç yapmalı, beğeni kazanılması,
5. **Confer:** Etkileşimli, herkese ilgi, zaman tanınmalı, söz hakkı tanınmalı,
6. **Consolidate:** Konunun anlaşıldığından emin olmalı kontrol edip "geri dönüş" sağlamak "feedback" vermeli, yardım ve düzeltme,
7. **Control:** Verimli sınıf atmosferi: Rol model, dengeli ve adil olmalı.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

YABANCILARIN EĞİTİMİ VE EĞİTİM GÜVENLİĞİ-I (Konu Testi-9. Bölüm: 5-6)

1- Birçok ülkede yabancı uyruklu öğrencilerin güvenliği hangisine devredilmiştir?

- A) Eğitim kurumlarına
- B) Emniyet güçlerine
- C) İç işleri bakanlıklarına
- D) Sosyal hizmet kurumlarına
- E) Toplumdaki kanaat önderlerine

2- I. Çocukların kimlik oluşumu için önemlidir.

II. İlk ve en önemli liman gibidir.

III. Örnek olarak öğrenme önemlidir.

Yukarıda verilen özellikler aşağıdakilerden hangisine aittir?

- A) Aile
- B) Çevre
- C) Mahalle
- D) Okul
- E) Toplum

3- Aşağıdakilerden hangisi yabancı bir çocuğun okul başarısı ile ilgili cevaplanması gereken sorulardan biri değildir?

- A) Aile içi iletişim nasıldır?
- B) Akran grubunun özellikleri neler?
- C) Geri dönmeyi düşünüyorlar mı?
- D) Göç nedeniyle yaşadığı travmalar var mı?
- E) Okulda arkadaşları var mı?

4- I. Büyüdüğü coğrafyanın özellikleri

II. Dil

III. Etnik köken

IV. İnanç

Yukarıdakilerden hangisi veya hangileri çocuğun kimlik oluşumunda büyük bir öneme sahiptir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) II, III ve IV
- E) Hepsi

5- Aşağıdakilerden hangisi okul güvenliğine yönelik risk alanlarından biri değildir?

- A) Akran öğrenimi
- B) Dış tehlikeler
- C) Hijyenle ilgili tehlikeler
- D) Öğretmen-idareci şiddeti
- E) Sağlıksız gıdalar

6- Öğrenciler okuldayken yapılan temizlik nedeniyle kayganlaşan zeminler öğrenciler için tehlike oluşturur.

Yukarıda sözü edilen tehlike türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Afetler
- B) Dış tehlikeler
- C) Hijyenle ilgili tehlikeler
- D) Mekânla ilgili tehlikeler
- E) Servis kazaları

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

YABANCILARIN EĞİTİMİ VE EĞİTİM GÜVENLİĞİ-2 (Konu Testi-9. Bölüm: 5-6)

7- Ebeveynler, kültürel farklılıklar nedeniyle ülkedeki eğitim kurumlarına güvenmemekte, kız çocuklarını evde tutmak için uğraş vermekte ve okul kantinlerindeki gıdalarda inançlarına ters maddeler olduğu gerekçesiyle çocuklarını okullardan uzak tutmaktadırlar.

Yukarıda anlatılan olay 80'li yıllarda hangi ülkede yaşanmıştır?

- A) Almanya
- B) Amerika Birleşik Devletleri
- C) Fransa
- D) Hollanda
- E) İsviçre

8- Hangi yaş aralığındaki çocukların ebeveynler tarafından desteklenmesi çocuğun başarılı olabilme ihtimalini yükseltmektedir?

- A) 0-2 yaş
- B) 0-3 yaş
- C) 0-4 yaş
- D) 2-4 yaş
- E) 2-5 yaş

9- Aynı dili konuşan insanların yoğun olarak bir arada yaşadıkları yabancıların mahallelerine ne ad verilir?

- A) Banliyö
- B) Gebetto
- C) Getto
- D) Karye
- E) Parya

10- Yabancı öğrencilerin sınıftaki durumlarını iyileştirmek ve onları bir şekilde motive etmek için farklı alanlardaki becerilerini de kullanmak mümkündür.

Bu bağlamda aşağıdakilerden hangisinden yararlanmak büyük fırsatlar sağlayacaktır?

- A) Ausubel'in sunuş yoluyla öğrenme modeli
- B) Bloom'un tam öğrenme modeli
- C) Bruner'in buluş yoluyla öğrenme modeli
- D) Dewey'in araştırma inceleme modeli
- E) Gardner'in çoklu zekâ modeli

11- Hollanda'nın bazı bölgelerindeki göçmenler Hollandaca öğrenmeyi genel olarak gerekli görmemektedirler.

Bu durumun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dil öğrenmede güçlük çekmeleri
- B) Geçici olarak ikamet etmeleri
- C) Günlük yaşamlarını kendi dillerini kullanarak rahatlıkla devam ettirmeleri
- D) Yasal engeller
- E) Yeterli dil öğrenme çalışmalarının olmaması

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

YABANCILARIN EĞİTİMİ VE EĞİTİM GÜVENLİĞİ (Konu Testi-9. Bölüm: 5-6) (Cevap Anahtarı)

1-A 2-A 3-C 4-E 5-A 6-D 7-D 8-C 9-C 10-E 11-C

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

SOSYAL UYUM VE ENTEGRASYON- (Konu Özeti-9. Bölüm: 7-8)

Güvenli Okul Kapsamında Sosyal Uyum ve Entegrasyon

👉 **Sosyal uyum**, bireylerin ev sahibi toplumla ilişki kurmak için geçirdiği değişimler olarak tanımlanmaktadır.

👉 **Göçmenin** yerleşmiş olduğu yeni toplumda, gelmiş olduğu ülkede sahip olduğu kültürel kimliğini koruyarak yeni toplumda sosyal ve kültürel bütün alanlarda katılımcı olmasıdır.

👉 **Asimilasyon**, bireyin sahip olduğu kimliğini bırakıp yalnızca yeni toplumun kültürel değerleriyle yaşamına devam etmesi olarak ifade edilebilir.

Yabancı Öğrencilerin Uyum ve Entegrasyonuna Engel Olan En Önemli Sebepler:

- 👉 **Dil Sorunu**
- 👉 **Sosyal bilgilerin eksikliği**
- 👉 **Psikolojik, sosyal ve fiziksel okul güvenliği sorunu**
- 👉 **Okulu Terk Etme**
- 👉 **Yönetici ve Öğretmenlere Oryantasyon Eğitimi**
- 👉 **Meslek Eğitimi**
- 👉 **Kültürel Ayrımcılık ve Asimilasyon Endişesi**
- 👉 **Maddi Yetersizlikler**
- 👉 **Çocuk İşçiliği**

Vatandaşlık Bilinci ve Eşitlik Yasası

👉 **Gönüllülük** bazında uyum ve entegrasyonun gerçekleşmemesi üzerine Scheffer'in 2000 yılında "Çok Kültürlü Toplumun Dramı" başlığıyla yazdığı makaleden sonra göçmenlerin entegrasyonu ulusal bir sorun olarak Hollanda Parlamentosunda görüşülmüştür.

👉 2001 yılında Citizenship Vatandaşlık yasası çıkararak göçmenlere uyum kurslarını zorunlu kılmıştır.

👉 Vatandaşlık yasasına göre her göçmen, içinde yaşadığı ortamda sağlıklı bir iletişim sağlayabilmek için ülkenin dilini öğrenecek ve toplum hakkında yeterli bilgiye sahip olacaktır.

👉 Bu durumda yabancı vatandaşın yerleşme hakkı alabilmesi için B1, bir devlet kurumunda da iş sahibi olabilmesi için ise B2 düzeyinde Hollandaca bilmesi bir zorunluluktur.

👉 Ayrıca yabancıların içinde yaşadığı ülkenin dil seviyesi ile zekâ seviyeleri aynı düzeyde algılanır, bu yüzden yabancıların içinde yaşadıkları toplumun dilini öğrenmeleri büyük önem taşımaktadır.

(Hollanda'ya hoş geldiniz! Le dayi, bize ne Hollanda'dan. Hollanda'ya mı yollucanız bizi. Sen bize bizi anlatsana. Biz ne istiyoz göçmenlerden? byhy 🤖)

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

SOSYAL UYUM VE ENTEGRASYON-2 (Konu Özeti-9. Bölüm: 7-8)

Yabancı Düşmanlığına Karşı Farkındalık

👉 Yabancı uyruklu öğrenciler aynı ülkeden gelmiş olsalar da dışardan bakıldığında tek tip olarak görülebilmektedir. Ancak göçmen vatandaşlar kendi kültürlerindeki farklılıklardan dolayı farklı bir şekilde kodlanmış olabilirler.

👉 Eğitim kurumları, okullar yabancı uyruklu öğrencilerin karşılaştıkları sorunların farkında olmalı ve gerekli desteği sağlamalıdır.

👉 Farklılıklarından dolayı dışlanmamalı, psikolojik şiddete maruz kalmamalıdır.

👉 Onlara kendilerini rahatlıkla ifade edecek ve güvende hissedecek demokratik ortamlar yaratılmalıdır.

👉 Herkesle iletişim sağlama sanatını öğrenebilmesi için bireyin ön yargıyı içinden atması gerekmektedir.

👉 Aydınlanma döneminde çocuğun zihni beyaz boş bir levhaya benzetilmiş ve eğitimle bu levhanın doldurulacağı savunulmuştur.

👉 Bu yüzden çocuğun beynine kodlanmış olan aile kültürünün izleri, bireyin toplum içindeki davranışlarında ömür boyu görülebilecektir.

👉 Ebeveynlerin vereceği en iyi aile içi eğitim, doğru örnek vererek yaşamak olacaktır.

👉 Yabancı uyruklu ailelerin, eğitimi destekleyen örnek davranışlarının eksikliği, çocuklarının eğitimdeki başarısını kuvvetle muhtemel olumsuz bir şekilde etkileyecektir.

👉 Genel olarak sosyal-kültürel uyum ev sahibi ülke vatandaşlarıyla sağlıklı "kişiler arası ilişkileri" ifade etmektedir.

👉 Öğrencilerin sosyal-kültürel uyum sürecini sorunsuz ve kolay hâle getirebilmek için eğitim kurumlarını, okulları sosyal ve psikolojik açıdan daha güvenli hâle getirerek uyum çalışmaları, sosyal etkinlikler ve kültürel çeşitliliğe ve farkındalığa yönelik bilgilendirici faaliyetler gerçekleştirmek yararlı olacaktır.

👉 Yabancı öğrencilerin uyumuyla ilgili en önemli sorun, kayıt altına alınamayan ve gerekli eğitimi görmeyen "göçmen" çocuklarının, yerleşik olduğu toplumun kültürü dışında yaşamaları, zamanla içinde yaşadıkları toplum için başlı başına bir tehlike unsuru olarak ortaya çıkabileceğidir.

👉 Tutum ve inançlardaki farklılıklardan dolayı ret edilme ve yabancılaşma korkusu yüzünden kültürel uyuma yönelik değişim ve gelişim başarısız olabilir.

👉 Bilinçli veya bilinçsiz olarak oluşabilecek kültürel inançların ve değerlerin çatışmasını engellemek ve ötekileşmeyi yok etmek için kültürel uyum oldukça önemlidir.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

SOSYAL UYUM VE ENTEGRASYON-3 (Konu Özeti-9. Bölüm: 7-8)

👉 Kültürel uyumu ikiye ayırmak söz konusu olabilir:

Psikolojik uyum, stres ve başa çıkma durumlarıyla ilgili iyi oluş ve memnuniyet ile ilgilidir.

Sosyokültürel uyum, güncel yaşamdaki sosyal beceriler ve öğrenme üzerine dayalıdır.

👉 Kültürlerarası etkileşimlerin olduğu çağdaş dünyada, çocukların sosyal ve kültürel uyum ve gelişmeleri için güvensizlik duygusundan kurtulmaları çok önemlidir.

👉 Eğitim kurumları öğrencilerin benzer yaşlarda olması ve benzer koşulları paylaşması açısından bir fırsattır. Bu durum, ayrımcılığı ve sosyal dışlanmayı sınırlandırır, etkileşimi artırır.

👉 Türkiye’de yaşayan Suriyeli çocukların eğitiminde en önemli sorunların başında Türkçe dil bilgisi ve vatandaşlık bilincinin geldiği söylenebilir.

👉 Geçici Eğitim Merkezlerinin (GEM) kapatılmasının ardından bazı öğrencilerin ara sınıflardan başlatılmasının sonucu olarak sınıflarda farklı eğitim seviyelerinin oluşması, eğitimcilerin sorunlarını daha da artırmaktadır.

👉 “Birinden nefret ettiğinizde karşı tarafı cezalandırmak size de zarar verebilir, En iyi çözüm içinizdeki nefreti öldürmektir.” Harari

Göç Olgusu ve Yabancılar

👉 İletişimin sağlanamamasından ötürü göçmen aileler eğitim hususunda çocuklarına gerekli desteği verememektedir.

👉 Göç ve ruh sağlığı arasındaki ilişkiler genellikle psikolojik sorunlara yönelik olumsuzluklarla ilişkilidir.

Göç, insanlar dâhil bütün yaratıklarda olduğu gibi, yaşam alanını kalıcı veya geçici bir şekilde değiştirmek anlamına gelir.

Sosyal Uyum Sürecinde Kültürün Önemi ve Güvenli Okul

👉 Hofstede, kültürü “bir insan grubunun üyelerini diğerinden ayıran zihnin kolektif olarak programlanması” şeklinde tanımlamaktadır.

👉 Kültür, değerler sistemlerini içerir ve değerler kültürün yapı taşları arasındadır.

👉 Hofstede’ye göre bireyler içinde yaşadıkları kültürün değerleriyle kodlanırlar.

👉 Hofstede, Kültürel Boyutlar Kuramıyla farklı kültürleri altı farklı boyuttan inceleyerek kültürlerin örtüşen ve birbirinden farklı taraflarını ortaya koymuştur.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

SOSYAL UYUM VE ENTEGRASYON-4 (Konu Özeti-9. Bölüm: 7-8)

👉 Kültürel Boyutlar Kuramı'ndan hareket ederek beşerî sorunların çözümlenmesi ancak ön yargının kalkması ve empati oluşturmakla mümkün olabilir.

👉 Göçmen ebeveynlerin eğitim merkezlerindeki Türkçe, sosyal bilgiler (uyum ve vatandaşlık) kurslarına gitmeleri teşvik edilmelidir.

👉 Sosyal entegrasyon ile aidiyet hissi kazandırılması yabancı uyruklu öğrencilerde mutluluk, sevinç, bağlılık ve sakinlik gibi olumlu duygulara yol açabilmektedir.

👉 Kültürel kimliklerinin önemsiz görülmesi veya yeniden kimlik oluşturma süreci ile karşı karşıya kalabilmektedirler.

👉 Benzer kültürlere sahip olan gruplarla ilgili genellemeler yapılıyor olsa dahi bu grupların kendi içerisinde farklılıkları olabilir.

👉 Yabancı uyruklu öğrenciler sosyal uyum sürecinde pek çok psikolojik sıkıntıyla karşılaşabilmektedir. Bu durum kendilerini stresli, endişeli ve depresif hissetmelerini sağlayabilir. Bu nedenle yalnızlık duygusu yaşayabilmektedirler.

👉 Olumlu tavırlara sahip olabilmeleri için yabancı uyruklu çocuklara davranışlarının risk ve faydalarına yönelik destek verme eğiliminde bulunulabilir.

Kimlik Oluşumu ve Altın Üçgen

👉 Altın Üçgen olarak nitelenen; aile, okul ve sosyal çevre üçlüsü arasındaki sağlıklı iletişimin eğitim süresince gerçekleşmesi gerekmektedir.

👉 Ailenin özellikleri, çocuğun okul başarısındaki en önemli çevre faktörünü oluşturmaktadır.

👉 "Altın Üçgen" dışında çocuğun kimliğinin oluşumunda son yıllarda gittikçe önemi artan yeni faktör ise sanal dünyadır.

Yabancı Uyruklu Çocukların Eğitim ve Okul Güvenliğine İlişkin Yapılan Çalışmalar ve Eğitim Politikaları

👉 "Yaş" faktörünün gençlerin okullara hızlı ve kolay adapte olunmasında kilit bir rol oynamaktadır.

👉 Araştırmacılar, bir çocuk ne kadar küçükse geçiş yapmasının onun için o kadar kolay olduğunu belirtmişlerdir. (Ağaç yaş iken eğilir. byhy 😊)

👉 Diğer çalışmada kardeşlere bakmanın ve ev işlerini yürütmenin çocuklar üzerinde büyük stres yarattığı ifade edilmektedir.

👉 Bir başka çalışmada yeni toplumda "kabul edilmiş ve iyi entegre edilmiş hissetmek için arkadaş edinmenin son derece önemli olduğu" bulgusuna ulaşılmıştır.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

SOSYAL UYUM VE ENTEGRASYON-5 (Konu Özeti-9. Bölüm: 7-8)

👉 Bir diğer çalışmada, sosyal bağlamların örneğin; ırksal ve etnik farklılıkların algılanması, dil bilimsel sosyalleşme açısından farklılıklar ve akran desteği, göçmen gençleri nasıl etkilediği araştırılmıştır.

👉 Yabancıların eğitimde karşılaştıkları en önemli sorunlardan biri Türkçe yetersizliği ve aidiyet bilincinden yoksun olmalarıdır.

👉 Yabancıların yaklaşık yarısı, yerleşik toplumda bazı ülkelerin imajından dolayı, söz konusu ülkenin vatandaşı olmadıkları hâlde ayrımcılık gördüklerini belirtmiştir.

👉 Türkiye'deki yabancılarla "aidiyet bilinci"nin oluşmamasının nedeni, bireyin kendini yeterli düzeyde toplumun bir üyesi olarak görmemesinden kaynaklanmaktadır.

👉 Kendini toplumun bir üyesi olarak görmemesinin nedeni ise bireyin toplumla olan bağlarının, (aidiyet) duygularının zayıf olmasıdır.

👉 Yabancıları toplumdan tecrit edecek hareketlerden hassasiyetle kaçınılmalıdır.

👉 Bu bağlamda, göçmen öğrencilerin yeteneklerini tanımak, onları topluma kazandırmak ve başarılı olanların rol model olmalarını sağlamak önem arz etmektedir.

👉 Bununla eşit hak, eşit sorumluluk bilinci yabancılara öğretileceği gibi, bu uygulamanın yapıldığı da yerleşik halka anlatılmalı ve eğitim kurumlarında da hizmet içi eğitimle gerekli bilgilendirme yapılmalıdır.

👉 Gerekli önlemler alınarak yabancı mahallelerin oluşması ve gettolaşma riskinin oluşması da ancak bu ve benzeri önlemlerle önlenabilir.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

SOSYAL UYUM VE ENTEGRASYON-I (Konu Testi-9. Bölüm: 7-8)

1- Bireyin sahip olduğu kimliğini bırakıp yalnızca yeni toplumun kültürel değerleriyle yaşamına devam etmesi olarak tanımlanan kavram hangisidir?

- A) Asimilasyon
- B) Kültürel etkilenme
- C) Psikolojik uyum
- D) Sosyal uyum
- E) Vatandaşlık bilinci

2- Aşağıdakilerden hangisi yabancı öğrencilerin uyum ve entegrasyonuna engel olan sebeplerden biri değildir?

- A) Çocuk işçiliği
- B) Dil sorunu
- C) Kültürel ayrımcılık
- D) Maddi yetersizlikler
- E) Sosyal destek programları

3- 2001 yılında Hollanda'da kabul edilen hangi yasa ile göçmenlere uyum kursları zorunlu kılınmıştır?

- A) Amsterdam Uyum Yasası
- B) Citizenship Vatandaşlık Yasası
- C) Eindhoven Göç Yasası
- D) Lahey Entegrasyon Yasası
- E) Rotterdam Vatandaşlık Yasası

4- Ali Bey Hollanda'ya yerleşme hakkı almak istemektedir.

Bu durumda Ali Bey'in hangi düzeyde Hollandaca bilmesi gerekmektedir?

- A) A1 B) A2 C) B1 D) B2 E) C1

5- Bireyin herkesle iletişim sağlama sanatını öğrenebilmesi için içinden hangisini atması gerekmektedir?

- A) Gurur
- B) Kibir
- C) Nefret
- D) Ön yargı
- E) Taassup

6- Aydınlanma dönemimde çocuğun zihni aşağıdakilerden hangisine benzetilmiştir?

- A) Beyaz boş bir levha
- B) Boş bir çuval
- C) İçi boş bir kutu
- D) Yeni doğmuş keçi yavrusu
- E) Yeni kesilmiş yaş ağaç dalı

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

SOSYAL UYUM VE ENTEGRASYON-2 (Konu Testi-9. Bölüm: 7-8)

7- Ebeveynlerin çocuklarına verebilecekleri en iyi aile içi eğitim aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Doğru örnek vererek yaşamak
- B) Ebeveyn denetimini benimsetmek
- C) İş hayatını deneyimletmek
- D) Kurallara uyumu içselleştirtmek
- E) Yaparak yaşayarak öğretmek

- 8-**
- I. Akran eksikliği
  - II. Ebeveyn eksikliği
  - III. Türkçe dil bilgisi
  - IV. Vatandaşlık bilinci

Türkiye’de yaşayan Suriyeli çocukların eğitiminde yaşanan en önemli iki sorun yukarıdakilerden hangileridir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

9- Türkiye’de aşağıdaki kurumlardan hangisinin kapatılması ile birlikte Suriyeli bazı öğrenciler ara sınıflardan başlamış ve bu nedenle sınıflarda farklı eğitim seviyeleri oluşmuştur?

- A) Geçici Eğitim Merkezleri
- B) Göç İdaresi başkanlığı
- C) Kızılay Göç Merkezleri
- D) Mülteci Eğitim Derneği
- E) Mülteci Entegrasyon Merkezleri

10- Aşağıdakilerden hangileri altın üçgen olarak nitelendirilmektedir?

- A) Aile, akran, okul
- B) Aile, okul, sosyal çevre
- C) Akran, okul, sosyal çevre
- D) Akran, akraba, okul
- E) Okul, çevre, toplum

- 11-**
- I. Empati oluşturmak
  - II. Hoşgörü göstermek
  - III. Ön yargının kalkması
  - IV. Tolerans tanımak

Kültürel Boyutlar Kuramına’na göre beşeri sorunların çözülmesi yukarıdakilerden hangileri ile mümkündür?

- A) I ve II
- B) I, II ve III
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) Hepsi

12- Yabancılara yönelik gerekli sosyal uyum ve entegrasyon önlemlerinin alınmaması durumunda hangisi meydana gelebilir?

- A) Asimilasyon
- B) Geriye doğru göç
- C) Göçmenlerle iletişimin artması
- D) Sosyal uyumda hızlanma
- E) Yabancı mahalle ve gettolaşma

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

SOSYAL UYUM VE ENTEGRASYON (Konu Testi-9. Bölüm: 7-8) (Cevap Anahtarı)

1-A 2-E 3-B 4-C 5-D 6-A 7-A 8-E 9-A 10-B 11-C 12-E

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

OYUN BAĞIMLILIĞI-OKULLARDA SOSY. DUYG. BEC. DEST.-I (Konu Özeti-9. Bölüm: 9-10-II)

Oyun Bağımlılığı

İnsanlar tarih boyunca oyun vasıtasıyla sosyal gelişim ihtiyaçlarını karşılamışlardır.

Geleneksel oyunlarda doğal olan bazı sınırlamalar vardır. Örneğin oyuna katılacakların ortaklaşa belirleyecekleri bir zaman, yer ve katılımcı sayısı vb.

(Mahalle oyunlarında akşam olunca herkes evine tilki damına... byhy 🐾)

Sanal oyunların yapay zekâların devreye girmesiyle bir kişi oyun oynamak için zaman, yer, katılımcı gibi hiçbir kısıtlayıcı veya sınırlayıcı durum yoktur.

Günümüz oyunları bireylere tek başına tüm özgürlükleri sağladığı için dışsal bir kontrol sağlanamamaktadır.

Bireyler oyun oynamada öz denetim ve öz kontrollerini iyi kullanmalıdırlar.

Aksi hâlde bireyler gerçek yaşamdan uzaklaşarak oyun bağımlısı olurlar ve yaşamlarında olumsuzluklarla karşılaşırlar.

Oyun Bağımlılığını Tanımlama

Sanal oyunlarla ilgili durumlar;

2021 yılında dünya genelinde oyun endüstrisinin ekonomik hacmi 180 milyar dolardır.

2,5 milyar insanın oyun oynadığı tahmin edilmektedir.

Erkekler kızlardan iki kat daha fazla oyun oynamaktadırlar.

Her oyun bağımlılık yapmaz.

Her oyun, her bir bireye aynı etkiyi yapmaz.

Oyun bağımlılığı genetik ve çevresel faktörlere göre değişiklik gösterir.

Her oyun, zararlı olmaz ve sağlıksız da değildir.

Bireylerin yaşamlarında eğlence, rahatlama ve hatta sosyalleşme sağlayan oyunlar da vardır.

Sanal oyunların bağımlılığının diğer bağımlılık türleri gibi toplumda açık ve net olarak fark edilmemektedir.

Oyun bağımlılığı, Dünya Sağlık Örgütü(who) hastalık olarak tanımlamaktadır.

Oyun bağımlılığı, uzun süreli çok fazla oyun oynama değil bireylerin günlük yaşamlarının önemli bir kısmında yer alarak gündelik yaşamlarında sorumlu olduğu görev ve sorumlulukları aksatarak bireyin yaşam kalitesini olumsuz etkilemesidir.

Genel olarak oyun bağımlılığı öğrencilerin düzensiz bir öğrenme alışkanlığından kaynaklanmaktadır.

Güncel (sanal) oyunların etkileri yalnızlık (soyutlama), duygu bozuklukları, daha fazla enerji gereksinimi ve uyarıcı maddeleri kullanma gibi sonuçları doğurmaktadır.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

OYUN BAĞIMLILIĞI-OKULLARDA SOSY. DUYG. BEC. DEST.-2 (Konu Özeti-9. Bölüm: 9-10-II)

Her bir oyunun formatı ve süreci farklılık gösterdiği için oyun bağımlılığını tanımlamak ve sınırlarını belirlemek zor görülmektedir.

Dünya Sağlık Örgütü (WHO) 2018 yılında gençlerin sanal oyun bağımlılığını davranış bozukluğu olarak tanımlayarak belirtilerini göstermede üç ölçüt belirlemiştir;

1. Oyun oynama isteğinin kontrol altına alamaması,
2. Oyun oynamanın diğer tüm aktivitelerden daha önemli ve öncelikli olduğu duygusuna sahip olması,
3. Oyun oynama isteğinin, ders çalışmalarını aksatmasına, sosyal ilişkilerin zayıflamasına ve tüm faaliyetlerden uzaklaşmasına rağmen, artarak devam etmesidir.

Amerika Psikoloji Derneği (APA) bir bireye oyun bağımlısı teşhisi konulması için dokuz ölçütten en az beşinin bir yıl içinde göstermesi gerektiğini belirtmiştir:

1. Oyun oynamanın her şeyden önce gelmesi,
2. Oyun oynamadığı zaman gergin ve asabi davranışlar göstermesi,
3. Oyuna daha fazla zaman ayırma eğilimi içinde olması,
4. Daha önce sevdiği ve katıldığı aktivitelerle ilgilenmemeye başlaması ve aktivitelerden uzaklaşması,
5. Oyunda harcadığı zamana ilişkin aileye yanlış bilgi vermesi,
6. Akademik çalışmalarına daha az zaman ayırmaya başlaması,
7. Oyun oynamayı, kaygı, suçluluk gibi olumsuz duygulardan kaçış olarak görmesi,
8. Oyun oynama sıklığını, zamanını ve süresini kontrol edememesi,
9. Psikolojik problemler yaşamaya başlamasına rağmen oyun oynamayı azaltma veya kısıtlama eğilimi göstermemesidir.

Oyunlara bağlanma süreci ve bağımlılığın oluşma aşamaları şunlardır:

1. **Başlama isteği:** Oyun, oynamaya yeni başlayan bireylerin meraklarını uyandırarak oyunun içine alma ve oyunun bir parçası olma,
2. **İlginin artması:** Oyuna başlayan bireylerin günlük yaşamlarında ve davranışlarında farklılaşmaların başlaması.
3. **Düşüncelerinde oyunun öncelikli bir yere sahip olması:** Oyunun bireyin yaşamının merkezine yerleşmesi sonucu daha önce zevk aldığı etkinliklerden uzaklaşmaya başlaması,
4. **Oyun bağımlılığının oluşması:** Bireyin zamanının büyük bir kısmını ve enerjisini oyuna ayırarak sorumlu olduğu görevlerini aksatması veya ihmal etmesi.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

OYUN BAĞIMLILIĞI-OKULLARDA SOSY. DUYG. BEC. DEST.-3 (Konu Özeti-9. Bölüm: 9-10-II)

Oyun Bağımlılığının Etkileri

👉 Bireyleri ekonomik, sosyal, bedensel (sağlık) ve duygusal olarak olumsuz etkilemektedir.

👉 Diğer bağımlılıklara ve istenmeyen alışkanlıklara da neden olmasından dolayı bireyin yaşamında önemli risklere ve travmalara yol açmaktadır.

Ekonomik yönden;

👉 Daha fazla para harcamaya zorlama,

👉 Çalışan bireylerin iş yeri performansını düşürerek iş hayatında bireyin verimliliğini azaltmakta, dolayısıyla gelir kaybına sebep olmakta.

Bedensel yönden;

👉 Fiziksel aktiviteleri yavaşlatmakta,

👉 Beslenme alışkanlıklarını değiştirmekte.

👉 Düzensiz beslenme ve uyku yetersizliği nedeniyle metabolizmayı bozmakta.

Sosyal yönden;

👉 Sosyal çevreden soyutlamakta,

👉 Yalnızlaştırmakta,

👉 Amaçsız yaşatmakta.

Duygusal yönden;

👉 Sorunla baş edebilmek için sanal oyunlara yönelerek çıkış arama,

👉 Yüksek kaygı, gerginlik, karamsarlık, yalnızlık ve empati düşüklüğü.

Oyun Bağımlılığını Önleyici Tedbirler

1. Oyun oynama süresi sınırlandırılmalıdır.

2. Oyun oynama etkinliğini alışkanlık ve rutin davranışa dönüştürecek sıklıkla yapmamaya dikkat edilmelidir.

3. Geceleri oynanan oyunlardan hemen sonra yatmak yerine oynama ve yatma zamanı arasında belli bir süre bırakılmalıdır.

4. Tatil veya seyahat esnasında oyun konsollarını mümkünse yanına almama, telefon ve bilgisayarlardaki oyunlara az takılmaya dikkat edilmelidir.

5. Oyuna harcanan zamanın farkında olunmalıdır.

6. Oyun bağımlılığı belirtileri fark edildiğinde oyun oynama zamanı bilinçli bir şekilde azaltılmalı veya uzmanlardan destek alma yolları aranmalıdır.

7. Spor ve fiziksel etkinliklere katılmaya veya yapmaya teşvik edilmelidir.

8. Çocuklarla konuşarak onların neden oyun oynamak istedikleri ve hangi oyunlardan zevk aldıkları hakkında bilgi edinilmelidir.

9. Aile içi ortak etkinlikler düzenlenmelidir.

10. Oyun oynayan çocuğa oyundan ayrılması için belli bir süre tanınmalıdır.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

OYUN BAĞIMLILIĞI-OKULLARDA SOSY. DUYG. BEC. DEST.-4 (Konu Özeti-9. Bölüm: 9-10-II)

Güvenli Okul

Okullarda Sosyal Duygusal Öğrenme Becerilerinin Desteklenmesi

👉 **Okulda şiddet**, okul çinde veya çevresinde başkalarına zarar vermeyi amaçlayan bir dizi kasıtlı davranıştır.

👉 **Zorbalık, siber zorbalık, kavga, silah kullanımı ve cinsel taciz ve istismar** dâhil olmak üzere birçok sorun okul şiddeti olarak görülmektedir.

Şiddet İçin Risk faktörleri

👉 Risk faktörlerinin beş önemli yönü;

1. Eklemeli olma eğilimindedir; ne kadar fazla risk faktörü varsa şiddet riski o kadar yüksek olur.

2. Birey, aile, akran grubu, okul ve mahalle seviyeleri dâhil olmak üzere birden fazla düzeyde ortaya çıkmaktadır.

3. Farklı risk faktörleri yaşamın farklı noktalarına ilişkindir; aile düzeyindeki faktörler küçük çocuklar için daha büyük bir rol oynar ve akran grubu ve mahalle faktörleri daha büyük çocuklar için daha büyük bir rol oynar.

4. Bazı risk faktörleri, belirli şiddet içeren davranış türlerine özgüdür (Örneğin, cinsel şiddet için risk faktörleri, siber zorbalık için olanlardan oldukça farklı olabilir.).

5. Risk faktörlerine maruz kalmanın derecesinin sonuçlar üzerinde önemli etkisi bulunmaktadır.

Şiddet için Kuramsal Açıklamalar

👉 Şiddetin türleri ve özellikleri;

Doğrudan şiddet; zarar verme amacı taşıyan bir kişiyle doğrudan karşı karşıya gelme davranışlarıdır. Dövmek, tehdit etmek, hakaret etmek, itmek doğrudan şiddete girer.

Dolaylı/ilişkisel şiddet; sosyal ret, sosyal dışlama, dedikodu yapmak gibi davranışları içerir.

👉 **İşlevleri** açısından şiddet;

Tepkisel şiddet, kışkırtmaya cevap niteliğinde olan savunmacı davranışlardır. Başkalarının davranışlarına düşmanca bir biçimde hamlede bulunma eğiliminde olan şiddetin bu türü; kendini kontrol etme ve dürtüsellik ile ilişkilidir. Sosyal ilişkilerle baş etme sorunlarıyla da ilişkilidir

Planlı şiddet, Fayda beklentisi vardır. Kasıtlı bir biçimde yapılır ve dış pekiştireçler ile kontrol edilmektedir. Yüksek düzeyde liderlik ve sosyal yeterlik becerileriyle ilişkilidir. Suç içeren ve antisosyal davranışlarla da ilişkilidir.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

OYUN BAĞIMLILIĞI-OKULLARDA SOSY. DUYG. BEC. DEST.-5 (Konu Özeti-9. Bölüm: 9-10-II)

Şiddetin Ruh Sağlığı İçin Sonuçları

👉 Zorbalık davranışı göstermek, yaklaşık 6 yıl sonra şiddeti yaklaşık üçte iki oranında artırdığı ve zorbalık mağduriyeti, şiddeti yaklaşık üçte bir oranında artırdığı görülmüştür.

👉 Şiddet davranışı gösteren çocukların yetişkinlik zamanlarında suç ve şiddete meyilli olma, riskli davranışlar gösterme, madde kullanımı gibi olumsuz anlamda yaşantılar geçirme ihtimalleri yüksek olmaktadır.

👉 Şiddet olaylarına maruz kalanlarda öz saygıda azalma, psikolojik travmada artış, okuldan kaçma gibi davranışlarda artış olduğu bildirilmektedir

Ülkemizde zorbalık davranışlarının dağılımı;

👉 Yüzde 30 oranında lakap takma,

👉 Yüzde 24 oranında söylenti yayma,

👉 Yüzde 17 oranında göz ardı etme, gruba katılmasına izin vermeme ve gruptan atma,

👉 Yüzde 14 oranında urma veya itme davranışı.

👉 Okullar, şiddeti ele almak ve önlemek için kritik bir ortam olarak görülebilir ve buna yönelik okul güvenliği politikaları son yıllarda daha fazla vurgulanmaya başlanmıştır.

👉 Şiddeti veya riskli davranışları azaltmak için geleneksel olarak kullanılan yöntemler okul güvenliğini artırma üzerinde çok az etkilidir, hatta sorunu bazen daha da büyüttüğü görülmektedir.

👉 Okullarda şiddetin azalması ve güvenli okul ortamının sağlanmasına yönelik okul temelli önleme programlarının önemi son yıllarda daha çok vurgulanmaya başlanmıştır. Bunlar arasında, okul temelli olarak uygulanan Sosyal Duygusal Öğrenme (SDÖ) Programı önemli bir yer tutmaktadır.

Şiddeti Önleme ve Güvenli Okul

👉 Şiddeti önleme programları genel anlamda öğrencilerin duygusal ve sosyal becerilerini desteklemeye odaklanmaktadır.

👉 Genellikle yapılandırılmış, müfredatın içine yedirilmiş ve sınıf temellidir.

👉 Öğretmen-öğrenci bağı ve okul ortamında akranlarla sağlıklı etkileşimi güçlendirmeyi de içermektedir.

👉 Önleyici ve gelişimsel uygulamaları içermektedir.

👉 Okul temelli programların en önemlilerinden birinin sosyal duygusal öğrenme (SDÖ) olduğu görülmektedir.

👉 SDÖ programları, “çocuğun bütünsel gelişimi” ile ilgilenen eğitime daha bütünsel bir yaklaşımdır.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

OYUN BAĞIMLILIĞI-OKULLARDA SOSY. DUYG. BEC. DEST.-6 (Konu Özeti-9. Bölüm: 9-10-II)

Sosyal Duygusal Öğrenme (SDÖ) ve Güvenli Okul İklimi

👉 SDÖ, çocukların yaşam zorluklarıyla daha etkin bir şekilde başa çıkmalarına ve hem öğrenmelerinde hem de sosyal çevrelerinde başarılı olmalarına yardımcı olan bir dizi temel sosyal ve duygusal becerinin sistematik gelişimine odaklanmaktadır.

👉 SDÖ için, beş temel sosyal ve duygusal beceri kategorisi belirlenmiştir;

Öz-farkındalık: Kişinin duygularını, ilgi alanlarını, değerlerini ve güçlü yanlarını/yeteneklerini doğru bir şekilde değerlendirme ve sağlam temellere dayanan bir öz güven duygusunu sürdürme becerisi.

Öz-yönetim: Stresle başa çıkmak, dürtüleri kontrol etmek ve engellerin üstesinden gelmek için sebat etmek için kişinin duygularını düzenleme kapasitesi...

Sosyal farkındalık: Başkalarının bakış açısını almak ve onlarla empati kurma becerisi; bireysel ve grup benzerliklerini ve farklılıklarını tanıma ve takdir etme becerisi...

İlişki becerileri: İşbirliğine dayalı sağlıklı ilişkiler kurma ve sürdürme becerisi; uygunsuz sosyal baskıya direnme becerisi...

Sorumlu karar verme: Etik standartlar, güvenlik endişeleri, uygun davranış standartları, başkalarına saygı ve çeşitli eylemlerin olası sonuçları dikkate alınarak karar alabilme becerisi; karar verme becerilerini akademik ve sosyal durumlara uygulama becerisi; kişinin okulunun ve toplumun refahına katkıda bulunma becerisi.

👉 SDÖ programını kullanan okullar, öğrencilere bu alanlarında beceriler öğretir.

👉 Bu beceriler, çocukların kızgın olduklarında kendilerini sakinleştirmelerine, arkadaşlıklar başlatmalarına, ilişki çatışmalarını saygılı bir şekilde çözmelerine ve etik ve güvenli seçimler yapmalarına olanak tanımaktadır. Bu temel SDÖ becerileri, öğrencilerin şiddetle ve zorbalıkla başa çıkmak için ihtiyaç duyduğu temel yeterliliklerdir.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

OYUN BAĞIMLILIĞI-OKULLARDA SOSY. DUYG. BEC. DEST.-I (Konu Testi-9. Bölüm: 9-10-II)

- 1- I. Katılımcı sayısı
II. Yer
III. Zaman

Yukarıdakilerden hangisi veya hangileri geleneksel oyunlar ile sanal oyunlar arasındaki farklılıklardır?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) II ve III
E) Hepsisi

2- Sanal(güncel) oyunlarla ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Erkekler kızlardan iki kat daha fazla oyun oynamaktadır.
B) Her oyun bağımlılık yapmaz.
C) Her oyun, her bireye aynı etkiyi yapmaz.
D) Oyun bağımlılığı genetik ve çevresel faktörlere göre değişiklik gösterir.
E) Sanal oyunların bağımlılığı, diğer bağımlılık türleri gibi toplumda açık ve net olarak fark edilebilir.

3- Aşağıdakilerden hangisi sanal oyunların olumsuz etkilerinden biri değildir?

- A) Daha fazla enerji gereksinimi
B) Duygu bozuklukları
C) Sosyal ilişkilerin gelişimi
D) Uyarıcı maddeleri kullanma
E) Yalnızlık

4- Amerika Psikoloji Derneği(APA)'ne göre bir bireye oyun bağımlısı teşhisi konulması için dokuz ölçütten en az kaçınının bir yıl içinde göstermesi gerekmektedir?

- A) 3 B) 4 C) 5 D) 6 E) 7

5- Aşağıdakilerden hangisi APA'nın oyun bağımlılığı teşhisi için belirlemiş olduğu dokuz ölçütten biri değildir?

- A) Oyun oynama sıklığını, zamanını ve süresini kontrol etme
B) Oyun oynamadığı zaman gergin ve asabi davranışlar gösterme
C) Oyun oynamanın her şeyden önce gelmesi
D) Oyuna daha fazla zaman ayırma eğilimi içinde olma
E) Oyunda harcadığı zamana ilişkin aileye yanlış bilgi verme

6- Zamanının büyük bir kısmını ve enerjisini oyuna ayırarak görevlerini aksatan birisi, oyuna bağlanma ve bağımlılık oluşma süreçlerinin hangisinde bulunmaktadır?

- A) Başlama isteği
B) Düşüncelerinde öncelikli yere sahip olma
C) İlginin artması
D) Oyun bağımlılığının oluşması
E) Yapılandırma ve içselleştirme

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

OYUN BAĞIMLILIĞI-OKULLARDA SOSY. DUYG. BEC. DEST.-2 (Konu Testi-9. Bölüm: 9-10-II)

7- Aşağıdakilerden hangisi oyun bağımlılığının bedensel etkilerinden biridir?

- A) Amaçsız yaşama
- B) Daha fazla para harcama
- C) Metabolizma bozukluğu
- D) Sosyal çevreden soyutlanma
- E) Yalnızlaşma

8- Oyun bağımlısı olan bir ergende yüksek kaygı, gerginlik, karamsarlık, yalnızlık ve empati düşüklüğü gibi belirtiler gözlemlenmiştir.

Yukarıda oyun bağımlılığın hangi yönü ile ilgili etkileri anlatılmıştır?

- A) Bedensel
- B) Duygusal
- C) Ekonomik
- D) Politik
- E) Sosyal

9- Aşağıdakilerden hangisi oyun bağımlılığını önleyici tedbirlerden biri değildir?

- A) Aile içi ortak etkinlikler
- B) Geceleri oyun ile uyku arasına belli bir süre koyma
- C) Oyun süresini sınırlama
- D) Spor ve fiziksel etkinliklere teşvik
- E) Tatile oyun konsolu ile gitme

10- Aşağıdakilerden hangisi okul içinde veya çevresinde başkalarına zarar vermeyi amaçlayan bir dizi kasıtlı davranışlardır?

- A) Akran zorbalığı
- B) Bilinçli şiddet
- C) Okul problemi
- D) Okul şiddeti
- E) Okula uyumsuzluk

11- Ülkemizde zorbalık davranışlarının dağılımında en büyük yüzdelik dağılım hangisine aittir?

- A) Göz ardı etme
- B) Göz dağı verme
- C) Lakap takma
- D) Söylenti yayma
- E) Vurma veya itme

12- I. Etkili karar alma
II. İlişki kurma
III. Öz farkındalık
IV. Öz yönetim
V. Sosyal farkındalık

Yukarıdakilerden hangileri Sosyal Duygusal Öğrenme(SDÖ)'nin sosyal ve duygusal beceri kategorilerindedir?

- A) I ve II
- B) I, II ve III
- C) II, III ve IV
- D) III, IV ve V
- E) Hepsi

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

OYUN BAĞIMLILIĞI-OKULLARDA SOSY. DUYG. BEC. DEST.
(Konu Testi-9. Bölüm: 9-10-II)
(Cevap Anahtarı)

1-E 2-E 3-C 4-C 5-A 6-D 7-C 8-B 9-E 10-D 11-C 12-E

Web Ders .Com

ŞİDDETİN ÖNLENMESİ-I (Konu Özeti-9. Bölüm: 12-13)

Şiddetin Önlenmesi

👉 Öğrencilerden beklenen yaşadıkları anlaşmazlıkları şiddet, saldırganlık ya da zorbalık gibi davranışlara başvurarak, yıkıcı yöntemler kullanarak çözmeye çalışmak yerine; bu anlaşmazlıkları yapıcı-barışçıl bir biçimde çözüme kavuşturmalarıdır.

👉 Araştırmacıların anlaşmazlıkların yaşamın doğal bir parçası olduğunu; anlaşmazlıkları önlemeye çalışmak yerine bireylere bu anlaşmazlıkları yapıcı-barışçıl bir biçimde nasıl ele alabileceklerini öğretmenin önemli olduğunu vurguladıkları görülmektedir.

👉 Çatışmaların yapıcı bir biçimde ele alınması durumunda bireylerin bu süreçten sağlayabilecekleri birçok yarar olduğunu belirtmektedirler.

👉 Çocuklara yapıcı anlaşmazlık çözüm becerileri öğretildiğinde çocukların bu becerileri kullanarak sosyal yaşamda iş birliği yapma, ilişki kurma ve ilişki sürdürme becerilerinin de gelişeceği vurgulanmaktadır.

👉 Sadece okul ortamlarının değil; uzun vadede iş, aile ve toplum hayatının da barışçıl yönde dönüşmesinde önemli katkılar sağlayacağı söylenebilir.

Barışyapıcılık/Arabuluculuk Uygulamaları

👉 İki temel amacı;

👉 Öğrencilerin okullarda güvenliğinin sağlanması,

👉 Öğrencilerin yapıcı-barışçıl anlaşmazlık çözüm becerilerinin kullanıldığı bir ortamda sosyalleşmelerini ve gelişmelerini sağlamak.

👉 Okullarda şiddet davranışlarının ve disiplin problemlerinin azaltılmasında geleneksel disiplin anlayışına bir alternatif olarak kullanılan yöntemlerden biridir.

👉 Sorun yaşayan iki ya da daha fazla kişinin üçüncü bir nötr kişinin yardımıyla sorunu çözmek amacıyla bir araya geldikleri bir süreci içermektedir.

👉 Üçüncü nötr kişi = barışyapıcı (*Çok yaratıcı olmuş. byhy*)

👉 **Barışyapıcılar;**

👉 Tarafların yaşadığı sorunu çözmeye çalışmamaktadırlar.

👉 Onlar tarafların sorunlarını çözmelerinde süreci kolaylaştırmaktadır.

👉 Taraflar üzerinde bir gücü ya da otoritesi bulunmamaktadır.

👉 Barışyapıcı ve taraflar arasındaki ilişki eşitliğe dayanmaktadır.

👉 **Barışyapıcılık;**

👉 Gönüllü olarak bir araya geldikleri ancak çözüm noktasında kontrolü ellerinde tuttukları bir süreçtir.

👉 Tarafların sorunlarını çözmelerinde gizli bir süreç sağlamaktadır.

👉 Bireylere anlaşmazlık yaşadıkları kişiyle şiddetin olmadığı bir ortamda yüzleşebilmeleri fırsatını sunmaktadır.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

ŞİDDETİN ÖNLENMESİ-2 (Konu Özeti-9. Bölüm: 12-13)

Adli makamlara, öğrenci davranışları değerlendirme kuruluna ya da okul disiplin kuruluna yansımaya gereken olaylar hariç olmak üzere öğrenciler arasında yaşanan tüm kişiler arası sorunlar (örneğin, alay etme, lakap takma, dedikodu etme vb.) barışçılığın ele alınabilmektedir.

Barışçılığın gerçekleşebilmesi için taraflardan her ikisinin de barışçılığın kabul etmesi gerekmektedir.

Barışçılık, dört aşamadan oluşan bir süreçtir;

1. Kavganın sonlanması ve tarafların sakinleşmesi,
2. Tarafların barışçılık desteği almaya karar vermeleri,
3. Müzakere basamaklarının kolaylaştırılması,
4. Anlaşmanın imzalanması (barışçılık formu doldurulup imzalanır.).

Barışçılığın yapıcı ve barışçıl bir anlaşmaya vardıkları için tarafları kutlar; anlaşmanın takipçisi olacağını belirtir.

Ayrıca, taraflar formu imzaladıktan sonra, barışçılığın imzalanan bu anlaşma formunu Rehberlik Servisi içerisinde kilitli bir dolap içerisinde tutulan "Barışçılığın Görüşmeleri Kayıt Dosyası"na koyarlar.

Barışçılığın öğrenciler, tarafların yaşadığı anlaşmazlığı ele alırken aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederler:

1. Taraflar yaşadıkları sorunu nedenleriyle birlikte açıklarlar,
2. Taraflar yaşadıkları duyguları nedenleriyle birlikte açıklarlar,
3. Taraflar birbirlerinin bakış açısını anladıklarını gösterirler,
4. Taraflar isteklerini nedenleriyle birlikte açıklarlar,
5. Taraflar çözüm seçenekleri üretirler,
6. Taraflar ürettikleri çözüm seçenekleri arasından en adil, yapıcı ve barışçıl çözüm seçeneği üzerinde anlaşır.

Uygulayıcılar İçin Adım Adım İşlem Basamakları

Uygulayıcıların çalıştıkları kurumlarda bu programı kolaylıkla hayata geçirebilmeleri için izlemeleri gereken işlem basamakları;

1. ADIM: Okul yöneticilerini bilgilendirmek, onları ikna etmek, onların desteğini almak ve güvenini kazanmak,
2. ADIM: Çevre kurum ve kuruluşlarla iş birliğinin sağlanması,
3. ADIM: Her bir öğretmenin desteğinin kazanılması,
4. ADIM: Kullanılacak eğitim programının belirlenmesi, revize edilmesi ya

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

ŞİDDETİN ÖNLENMESİ-3 (Konu Özeti-9. Bölüm: 12-13)

5. ADIM: Uygulayıcıların maddi ihtiyaçların nasıl giderileceği konusunda okul yöneticileriyle görüşmeleri ve bütçe planlamaları yapmaları,

6. ADIM: Barışyapıcı öğrencilerin seçimi ve eğitimlerin ne zaman gerçekleştirileceğinin belirlenmesi,

7. ADIM: Eğitim programının uygulanmasının ardından bu eğitime katılan öğrenciler için geniş katılımlı bir rozet takma töreni düzenlenmesi,

8. ADIM: Okulda arabuluculuk uygulamaları başlatılmadan önce tüm subelerde tanıtım yapılması,

9. ADIM: Barışyapıcılık sürecinin yürütülmesi,

10. ADIM: Projenin etkililiğinin değerlendirilmesi.

(Arkadaşlar bu 10 adım PDF'de sayfa 445-446'da birer paragraf ile açıklanmış. Özeti uzatmamak için ekledim. Dilerseniz göz atabilirsiniz. byhy)

UZMAN OLACAĞIZ DERKEN ÖĞRETMENLER

Uzmanlık muzmanlık anlamam da Ankara dikkat etsin hareketlerine. Ben uzman, başöğretmen, bakan, başbakanınızım. Türkiye Cumhuriyeti'nin hem de Amerika'nın president, presidentiyim. Dikkat et, ayağını denk al.

ŞİDDETİN ÖNLENMESİ-I (Konu Testi-9. Bölüm: 12-13)

1- Öğrenciler yaşadıkları anlaşmazlıkları şiddet, saldırganlık ya da zorbalık gibi yıkıcı yöntemler yerine hangi biçimde çözüme kavuşturmalıdırlar?

- A) Anlaşma-sulh
- B) Dinleme-dinletme
- C) İkna-inat
- D) Konuşma-tartışma
- E) Yapıcı-barışçıl

2- I. İlişki kurma
II. İlişki sürdürme
III. İş birliği yapma
IV. İzleme ve değerlendirme

Çocuklar yapıcı anlaşmazlık çözüm becerileri kullanarak sosyal yaşamda yukarıdaki becerilerden hangilerini geliştirirler?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) I, II ve III
- D) II, III ve IV
- E) Hepsi

3- Sorun yaşayan iki ya da daha fazla kişinin sorununu çözmek amacıyla bir araya geldikleri üçüncü nötr kişi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Anlaşdırıcı
- B) Barışyapıcı
- C) Sulhçü
- D) Uzlaştırımcı
- E) Yapıcı

4- I. Öğrenciler arasında sorun yaşanmasının önlenmesi
II. Öğrencilerin okullarda güvenliğinin sağlanması
III. Öğrencilerin yapıcı-barışçıl anlaşmazlık çözüm becerilerinin kullanıldığı bir ortamda sosyalleşmelerini ve gelişmelerini sağlamak

Yukarıdakilerden hangisi veya hangileri barışyapıcılık/arabuluculuk uygulamalarının temel amaçlarıdır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) Hepsi

5- Barışyapıcılarla ilgili verilen ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Barışyapıcı ve taraflar arasındaki ilişki eşitliğe dayanır.
- B) Tarafların sorunlarını çözmeye süreci kolaylaştırırlar.
- C) Tarafların yaşadığı sorunu çözmeye çalışırlar.
- D) Taraflar üzerinde bir gücü ya da otoriteleri yoktur.
- E) Tarafların sorunlarını çözmelerinde gizli bir süreç sağlarlar.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

ŞİDDETİN ÖNLENMESİ-2 (Konu Testi-9. Bölüm: 12-13)

6- Aşağıdaki olaylardan hangisi barış yapıcı tarafından ele alınamaz?

- A) Alay etme
- B) Cinsel taciz
- C) Dedikodu
- D) Lakap takma
- E) Küsme

7- Barış yapıcılık sürecinin başlaması için aşağıdakilerden hangisi gereklidir?

- A) Barış yapıcının sorunu tespiti
- B) Diğer öğrenciler tarafından barış yapıcıya bildirilmesi
- C) Öğretmenin bildirmesi
- D) Taraflardan birinin kabul etmesi
- E) Taraflardan her ikisinin de kabul etmesi

8- Barış yapıcılık sürecinin ilk aşaması aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Anlaşmanın imzalanması
- B) Barış yapıcının sorunu fark etmesi
- C) Kavganın sonlanması ve tarafların sakinleşmesi
- D) Müzakere basamaklarının kolaylaşması
- E) Tarafların barış yapıcılık desteği almaya karar vermesi

9- Barış yapıcılık süreci sonunda imzalanmış barış yapıcılık formu okulun hangi bölümünde muhafaza edilir?

- A) Arşiv
- B) Müdür/müdür yardımcısı odası
- C) Öğretmenler odası
- D) Rehberlik servisi
- E) Sınıf dolabı

10- Önleyici ve gelişimsel rehberlik kapsamında çalıştıkları kurumlarda barış yapıcılık programını uygulamak isteyen eğitimciler için öncelikli ve en önemli basamak aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Barış yapıcı öğrencileri seçmek ve eğitim zamanını belirlemek
- B) Barış yapıcılara eğitim vermek
- C) Barış yapıcılık sürecini yürütmek
- D) Her bir öğretmenin desteğini kazanmak
- E) Okul yöneticilerini bilgilendirmek, onları ikna etmek, onların desteğini almak ve güvenini kazanmak

11- Barış yapıcılık programını uygulamak isteyen eğitimciler, uygulayıcıların maddi ihtiyaçlarını gidermek için hangisi ile görüşürler?

- A) Okul aile birliği başkanı
- B) Okul yöneticisi
- C) Öğrenci velileri
- D) Sivil toplum örgütleri
- E) Sosyal yardım vakıfları

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

ZOR KİŞİLİKLERLE İLETİŞİM- (Konu Özeti-9. Bölüm: 14-15)

Zor Kişiliklerle İletişim

Zor İnsanın Tanımı ve Davranışları

👉 Aynı ortamda bulunduğunda kişide öfke, huzursuzluk, korku, endişe, sıkıntı gibi duygular yaşatan; dinleme, anlama, anlaşma ve uzlaşma konusunda bilgi ve beceri eksikliğinden kaynaklanan sıkıntıların ortaya çıkmasına sebep olan insanlardır. (Şeytan görsün yüzünü, dediğimiz kişiler oluyor sanırım. byhy 🙏)

👉 Hem kendileri hem de yakın çevresi için yaşama sevinci ve yaşam enerjisini azaltan, bireysel ve kurumsal verimliliğe, motivasyona zarar veren etkilerinden dolayı son yıllarda inceleme konusu hâline gelmiştir.

👉 Kişinin zor insan olup olmadığına karar vermek için bir davranışın kişilik özelliği ile ilişkilendirilmesi için devamlılığı ve farklı ortamlarda aynı anlayış ve davranış kalıplarının gözleniyor olması önemli bir kriterdir.

👉 Sıklıkla ve aşağı yukarı her ortamda zor iletişim kurulabilen, dostane tavırdan uzak, anlayışsız, dinleme ve empati becerisi sınırlı, “öteki”ne karşı ön yargılara sahip bir tutum sergiliyorsa zor insan olma ihtimali güçlüdür.

👉 Bir insanın gözlenebilir “anlama ve anlaşılma çabası” onun zor insan olup olmadığının önemli bir göstergesidir.

👉 Temelinde de “dinleme becerisi” yer alır. Diğer bir ifade ile “dinleme becerisi”ne bakılarak bir kişi hakkında önemli ip uçları elde edilebilir.

Zor Kişilik Nasıl Ortaya Çıkar ve Gelişir

👉 İletişim; kaynaktan, alıcıya bir kanal kullanılarak mesajın iletilmesi ve alıcıdan da kaynağa geri bildirim verilmesi şeklinde işleyen iki yönlü bir süreçtir.

👉 Doğduğumuz andan itibaren diyalog içinde olduğumuz insanlardan en iyi geri bildirim almak için nasıl davranmamız gerektiğini öğreniriz.

👉 Gelişim psikologları kişiliğimizin temel öğelerinin çok küçük yaşlarda oluştuğunu söylemektedir.

👉 Başta anne ve babamız olmak üzere model aldığımız kişilerden gördüğümüz karşılık (tutum ve tavırlar) zaman içinde kendi davranış kalıplarımıza, tutum ve değer yargılarımıza dönüşür.

👉 İnsanın çocukluğunda özellikle ebeveynleri ile oluşturdukları iletişim tarzı ileri yaşlarda başka insanlarla iletişim kurarken aynı şekilde kullanılır.

👉 Tüm insan davranışları varlığını sürdürmeye, kişilik bütünlüğünü korumaya dönüktür. Bazı insanlar bunu sağlamak için sağlıklı tutumlar edinirken bazıları defans mekanizmalarını abartılı kullanarak sağlıklı ya da patolojik tutum ve davranışlara başvurur.

ZOR KİŞİLİKLERLE İLETİŞİM-2 (Konu Özeti-9. Bölüm: 14-15)

- 👉 Genelde, zor insanlar kötü niyetli değildir.
- 👉 Hayatlarını kendilerini korumak üzere kurmaya çalışırlar çünkü “Dünya adaletsizdir ve onlar kurbandır!”.
- 👉 Zihinlerinde bir karmaşa vardır, bu da onları hayatta gerçekten yapmak istediklerinden alıkoyar.
- 👉 Dünya görüşlerini destekleyecek sürekli bir kanıt arayışı içindedirler.

Zor İnsan Tanımına Giren Kişilerin Kategorileri

- 👉 Kurumsal yapı içinde değerlendirildiklerinde üç grup insan;

- 1. İnaktif:** 👉 En belirleyici özelliği aşırı uyum davranışı sergileme, 👉 “Evet efendim!” olarak da isimlendirilen davranış/iletişim, 👉 Kendi görüş ve düşüncelerini ortaya koyamazlar, 👉 Otorite olarak gördüklerine sorgusuz katılırlar, 👉 “Yatan mutlular” olarak da tanımlanırlar.
- 2. Reaktif:** 👉 En önemli özelliği hemen her görüş, düşünce veya öneriye spontane karşı çıkmaları, muhalefet etmeleridir, 👉 Bir öneri veya karşı görüş bildirmezler, 👉 “Karşı çıkmak için karşı çıkma” bir yaşam biçimidir, 👉 İçinde buldukları kurum için bir artı değer yaratamazlar.
- 3. Proaktif:** 👉 En sağlıklı davranış ve sorun çözme yöntemine sahiptir, 👉 Hem sorgular hem çözüm önerir, 👉 Yapıcı, uzlaşmacı ve amaca yöneliktir.

- 👉 İnsanların “sorunlar karşısındaki duruşu” bakımından üç grup kişilik;

- 1. Sağlıklı insan:** 👉 Sorunların farkındadır. 👉 Sorunu çözmek için gözlenebilir çabalar sergiler. 👉 Bu çabaları amaca yönelik, uzlaşmacı ve yapıcıdır. 👉 En bilinen ifade ile amacı “Üzüm yemektir.”
- 2. Normal insan:** 👉 Sorunların farkındadır. 👉 Ancak o sorunları çözmek için bir çaba harcamaz. 👉 “Benim adım hıdır, bildiğim budur.” 👉 “Böyle gelmiş, böyle gider.”

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

ZOR KİŞİLİKLERLE İLETİŞİM-3 (Konu Özeti-9. Bölüm: 14-15)

3. Sağlıksız insan: İki defans mekanizmasını sıklıkla kullanırlar,
 Bunlar “neden bulma” ve “yansıtma”dır.
 En önemli eksikliği “Ben sorumluyum.” diyememeleri,

Zor kişilikler, yaşam enerjilerini nasıl harcadıklarına bakılarak da tanınabilir ve gruplandırılabilirler.

Yaşam enerjisi; her türlü etkinlik, sorun çözme, üretkenlik ve mutluluğumuz üzerinde etkili olan içsel bir güç olarak tanımlanabilir.

Genellikle üç ayrı enerji kaynağının birleşiminden ortaya çıkar;

Fiziksel enerji; beden sağlığımız, beslenmemiz, uyku düzenimiz vb.

Zihinsel enerji; düşünme, okuma, problem çözme vb.

Duygusal enerji; kendimize kendimizin biçtiği değer.

Bu üç enerji birbiri ile de etkileşim hâlinindedir.

Mutsuz ve verimsiz insanın düşünce ve davranış tarzları;

1. Genellikle geçmiş ve gelecekte yaşarlar, “şimdi ve burada”yı iskarlarlar.
2. Mazeret üretmekte, suçlu bulmakta ustalaşmışlardır.
3. “Kurban rolü”nü sıklıkla oynarlar.
4. Negatif seçicidirler. Yaşam alanlarında mevcut olan ya da sahip oldukları “iyi” ve “olumlu” şeyleri görmezler.
5. Beyinlerini âdeta “kuruntu üretim fabrikası” gibi kullanırlar.
6. Bazıları ise herkesi memnun etme çabasını o derece abartırlar ki kendi duygu, düşünce ve ihtiyaçlarını neredeyse hiç önemsemazler.
7. Her şeyi kontrol etme çabası içinde olmak da yaşam enerjisini ziyan etmenin bir başka yoludur.

Eski bir yazıttan;

“Tanrım; bana değiştirebileceklerimi değiştirebilmem için güç, değiştiremeyeceklerime katlanmam için sabır; ikisini birbirinden ayırt edebilmem için akıl ver.”

Yazıttan alıntı belki sınavda çıkmayacak ama güzel sözmüş. Onun için ekledim.

Konu başlığı olduğu için yeni sayfadan devam edelim.

byhy

ZOR KİŞİLİKLERLE İLETİŞİM-4 (Konu Özeti-9. Bölüm: 14-15)

Zor İnsanlarla Birlikte Yaşamak ve Çalışmak Konusunda Yöntem ve Öneriler

👉 Zor kişiliklerle yaşarken yapılması önerilenler, edilgen bir şekilde onlara boyun eğme ve davranışlarını onaylamayı değil, etkin bir şekilde onlardan kendimizi korumayı içerir.

👉 Her türlü insan karşısında "model davranış sergilemek" yapılabilecek en doğru davranıştır.

👉 Bir insanın geliştirebileceği en değerli beceri "iletişim becerisi"dir. Bir insanın yaşam doyumu, mutluluğu ve verimliliği iletişim becerisi ile doğru orantılıdır. Zor insanlarla birlikte yaşamak ve çalışmak konusunda da en temel öneri budur.

Zor kişilikler karşısında sergilenmesi gereken iletişim becerisi;

👉 Verilmesi gereken mesaj;

👉 Dolaysız,

👉 Hemen,

👉 Açık bir şekilde,

👉 Dürüstlikle,

👉 Karşıdakini incitmeden iletilmelidir.

👉 Zor insanlarla iletişimi büyük ölçüde imkânsız kılan veya sorunu daha da ağırlaştırılan tutumlar ise şöyle özetlenebilir:

👉 Aynen karşılık verme,

👉 Problemi ele almak yerine savunmaya geçme,

👉 Söylenenlerin ne anlama geldiğini dikkate almama,

👉 Ürkme ve şaşırma,

👉 Tepkisiz kalma (öfkeden dili tutulma),

👉 O anda bir şey düşünememe.

Reaktif (sadece eleştiren ve saldırgan) kişilik üzerinden bir örnek;

👉 Kendilerini enerji küpü sanırlar. Ne var ki bu enerji yapıcı değil, yıkıcıdır.

👉 Kendilerini güçlü gösterme ihtiyacı duyarlar.

👉 Bir tür suçluluk duyarlar. Çünkü başkalarından onların zayıflıklarının her an farkına varacakları endişesi taşırlar.

👉 Yalnızlık çekerler. Saldırgan tavırları nedeniyle insanlar onlardan uzak durur.

👉 Tehdit altında olduklarını düşünürler.

👉 Sıkıntıdan bunalırlar.

(Çok yüklenmişsiniz be. Bence o kadar da değillerdir. byhy 🙄)

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

ZOR KİŞİLİKLERLE İLETİŞİM-5 (Konu Özeti-9. Bölüm: 14-15)

Kötümser (negatif seçici) zor kişilik üzerinden bir örnek;

☞ Kendilerini gelecek başarısızlıklara karşı korumaya çalışır.

☞ Nadiren bir işi tamamlamak için öneri getirirler.

☞ Sizin getirdiğiniz önerilere de hep olumsuz yaklaşırlar.

☞ Temel psikolojik ihtiyaçları güvenliktir.

☞ Kendilerinin ortaya koyacakları olası bir başarı bile onları korkutur.

☞ Bu iki örnekten yola çıkararak;

☞ İnsanı zor kişi yapan korkudur.

☞ Çözümü insanların özellikle psikolojik olarak güven içinde olduklarını deneyimlemeleri ve bunu uzun bir süre içinde test ederek ikna olmalarını

☞ En önemli tavsiyelerden biri de her türlü olumsuzluk ya da kışkırtma karşısında bile soğukkanlılığını (sakinliğini) koruyabilmektir.

Kafamızın içinde bir trafik lambası olduğunu düşünerek kışkırtma ve olumsuzluklar karşısında;

☞ “kırmızı ışığı” yakarak durmak,

☞ “sarı ışığı” yakarak düşünmek ve seçenekleri görüp değerlendirmek,

☞ “yeşil ışığı” yakarak tepki göstermek hem kendimiz hem de karşımızdaki zor kişilik için en sağlıklı yoldur.

☞ Tüm bu önerilerin işe yaramayacağını düşünüyorsanız son olarak şunu tavsiye ediyorum: Zor insanla aranızda mesafe koymayı öğrenin.

☞ Zor kişiliklerle araya mesafe koymada uygulayabileceğiniz yöntemler;

Kırık plak: Dikkatle düşünüp kendinize bir “kırık plak” cümlesi hazırlayın. Zor kişinize kendisini duyduğunuzu belirtip bu kırık plak cümlesini üst üste tekrarlayın.

Örneğin: “Söylediklerini duydum ve bugün konuşacak durumda değilim.”

Konunun içeriğini bırakıp ilişkiyi tanımlama: Zor kişiniz alışılmış davranışları sergilemeye başladığında söylediklerine aldırmayıp yaptığına işaret etmek.

Örneğin: “Konuşmayı bu şekilde sürdürürsek nereye gideceğimize karar veremeyeceğiz.”

Ortam değişinceye kadar konuşmaya ara verme: Karşıdaki kişinin öfkesinin, dırdırının ya da suskunluğunun nedenini tümüyle göz ardı edip konuşmayı ertelemek.

Örneğin: “Gördüğüm kadarıyla şu anda çok öfkelisin. En iyisi bu konuyu öğleden sonra ele alalım.”

Kendinden emin erteleme: Zor kişinize göstereceğiniz tepkiyi sizin daha sakin ve kafanızın daha duru olduğu bir zamana bırakmak. Örneğin: “Şu anda bu konuyu konuşmaya hazır değilim.”

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

ZOR KİŞİLİKLERLE İLETİŞİM-6 (Konu Özeti-9. Bölüm: 14-15)

Sislendirme: Karşınızdaki kişinin isteğini ve görüşlerini kendi sözlerinizle kısaca özetlemek(böylece onu dinlediğinizi ve anladığınızı göstermiş olursunuz) ve kendi düşündüğünüz şekilde tutum almak.

Örneğin: “Bu konunun sizin için çok önemli olduğunu anlıyorum. Maalesef şimdi işe gitmek zorundayım.”

(Emmoğlu yazdığınız yöntemleri normal insan kabul etmez. Kaldı ki zor insanlar kabul etsin. Neymiş ‘Maalesef şimdi gitmem lazım.’ diyecekmışız. O da zaten ‘Tabi, ne zaman müsait olursan o zaman devam edebiliriz.’ der değil mi? Çok beklersiniz.

‘Bir dakika arkadaş! Bu konu hallolmadan gidemezsin.’ derse ne diyeceğiz?

Buna bir çözüm yazmamışsınız. Onun da çözümünü ben söyleyeyim:

Arkana bakmadan var gücünle topukla. byhy 😊

 Belli başlı zor kişilikler karşısında takınılması gereken tutum ve sergilenmesi gereken davranışlar;

1. Saldırgan Kişilikler: Biraz boşalmalarına izin verin. Kibar davranmaya kalkışmayın. Adlarıyla hitap etmek gibi bir yöntemle dikkatlerini çekin. Oturtmaya çalışın (Oturana kişi daha az saldırgan olur.). Göz teması kurun. Düşündüklerinizi etkili ve kendinizden emin bir biçimde ifade edin. Söylediklerini tartışmayın, sözlerini kesmeyin. Dostça davranmaya hazır olun.

2. Sürekli Yakınanlar: Kendinizi sorumluymuş gibi hissetseniz de sabrınız taşsa da dinleyin. Söylediklerini başka sözcüklerle ve kısa cümlelerle kendisine tekrarlayarak esas söylemek istediklerini saptamaya çalışın. Görüşlerini o an makul bulsanız bile, sakın söylediklerini onaylamayın ya da kendisinden özür dilemeyin. “Suçlama-savunma-karşı suçlama” kısır döngüsüne düşmeyin. Yorum yapmadan olguları belirtin. Özgül, açık uçlu sorularla kendisini sorunu çözmeye yönlendirin. Hiçbiri işe yaramazsa “Peki, sen ne öneriyorsun?” diye sorun.

3. Suskun Tepkisizler: Suskunluğun, tepkisizliğin ne anlama geldiğini yorumlamaya kalkışmayın. Suskunluğa konuşturmaya çalışın. Açık uçlu sorular sorun. Yanıtı sabırla bekleyin. Sessizliği kendi konuşmalarınızla doldurmaya çalışmayın. Olaylarla veya durumla ilgili kendi yorumunuzu yapın. Tekrar açık uçlu sorular sorun. Eğer suskununuz konuşmaya başlarsa yorum yapmadan dinlemeye gayret edin. Suskununuz tepkisiz kalmayı sürdürüyorsa görüşmeyi kesin ve tekrar görüşmek üzere bir zaman belirtin.

(Ben olsam ne hâlin varsa gör, der çeker giderim. Eyvallahım olmaz daha da. byhy 🙏)

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

ZOR KİŞİLİKLERLE İLETİŞİM-7 (Konu Özeti-9. Bölüm: 14-15)

4. Kötümserler: Kendinize ve ekibinizi koruyun; kötümserliklerini size de bulaştırabilirler. Geçmişte benzer durumların nasıl başarıyla aşıldığını iyimser ama gerçekçi bir dille anlatın. Değişik seçenekler üzerinde görüşüyorsanız ilk önce en kötü durumda ne olabilir, bunu siz gündeme getirin. Kötümserin söylediklerini gelecekte aşılması gerekebilecek sorunlar olarak görün. Ne yapacağınızı kaçamaklar yapmadan doğrudan ifade ederek kendi başınıza davranmaya da hazır olun. Her şeyi ince eleyip sık dokuyanlara bir kere de kendilerini hazır hissetmeden harekete geçmeyi önerin.

5. Çokbilmişler: Bu kişiler dayanılmaz bir mantık silsilesi ve bilgilerine olan güvenleriyle, sizi aptal, beceriksiz konumuna düşüren ve savunmaya zorlayan insanlardır. Bu kişilere iletişim kurmak için önceden düşüncelerinizi sıraya koymanız ve birlikte ele alacağınız konuyla ilgili hazırlıklar yapmanız gerekiyor. Söylediklerini kabul etmek istemiyorsanız en etkin yöntem soru tekniklerini kullanmaktır. Yapılacak işlerin gözden geçirilmesini sağlamak için ek bilgi vermesini sağlayacak sorulardan yararlanın. Çokbilmişlerin arasında uzman olmadıkları hâlde uzmanmış gibi konuşan, yarı-bilgili hâllerinin kısmen farkında olan ve aldıkları yarım yamalak bilgileri aceleyle olayın bütünüymüş gibi sunanlar da vardır. Bunlar karşısında da doğru olguları sanki başka bir seçenekmiş gibi mümkün olduğu kadar tasvir edin.

Arkadaşlar.

Böylelikle ilk 9 bölümü hedeflediğimiz tarihten bir hafta önce bitirmiş olduk. Bundan sonraki süreçte yapacağımız çalışmalarını da incelemenizi tavsiye ederim.

Hepimize kolay gelsin. Birlikte başaracağız.

byhy

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

ŞİDDETİN ÖNLENMESİ (Konu Testi-9. Bölüm: 12-13) (Cevap Anahtarı)

1-E 2-C 3-B 4-D 5-C 6-B 7-E 8-C 9-D 10-E 11-B

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

ZOR KİŞİLİKLERLE İLETİŞİM- (Konu Testi-9. Bölüm: 14-15)

1- Aşağıdakilerden hangisi aynı ortamda bulunulduğunda kişide öfke, huzursuzluk, korku, endişe, sıkıntı gibi duygular yaşatan; dinleme, anlama, anlaşma ve uzlaşma konusunda bilgi ve beceri eksikliğinden kaynaklanan sıkıntıların ortaya çıkmasına sebep olan insanlar için kullanılan tanımdır?

- A) Anlaşılmaz insan
- B) Basiretsiz insan
- C) Dengesiz insan
- D) Kabiliyetsiz insan
- E) Zor insan

2- Bir insanın zor insan olup olmadığını anlamak için aşağıdaki özelliklerinden hangisi önemli bir göstergedir?

- A) Anlama ve anlaşılma çabası
- B) Bilgi ve becerileri
- C) Gözlemlene becerisi
- D) Okuma anlama çabası
- E) Yorumlama becerisi

3- İnsanın çocukluk döneminde özellikle hangisi ile oluşturduğu iletişim tarzı ileri yaşlarda başka insanlarla iletişim kurarken de aynı şekilde kullanılır?

- A) Akran
- B) Akraba
- C) Ebeveyn
- D) Kardeş
- E) Öğretmen

4- Zor insanlarla ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Dünya adaletsizdir ve onlar kurbandır.
- B) Dünya görüşlerini destekleyecek sürekli bir kanıt arayışı içindedirler.
- C) Genelde kötü niyetlidirler.
- D) Hayatlarını kendilerini korumak üzere kurmaya çalışırlar.
- E) Zihinlerinde bir karmaşa vardır.

5- * En sağlıklı davranış ve sorun çözme yöntemine sahiptir.
* Hem sorgular, hem çözüm önerir.
* Yapıcı, uzlaşmacı ve amaca yöneliktir.

Kurumsal yapı içindeki değerlendirmeye göre yukarıda özellikleri verilen kişi grubu hangisidir?

- A) İnaktif
- B) İnteraktif
- C) Otoaktif
- D) Proaktif
- E) Reaktif

ZOR KİŞİLİKLERLE İLETİŞİM-2 (Konu Testi-9. Bölüm: 14-15)

6- Aşağıdakilerden hangisi sorunlar karşısında sağlıklı bir insanın duruşu değildir?

- A) Çabaları amaca yönelik, uzlaşmacı ve yapıcıdır.
- B) En bilinen ifade ile amacı 'üzüm yemektir.'
- C) İki defans mekanizmasını sıklıkla kullanır.
- D) Sorunların farkındadır.
- E) Sorunu çözmek için gözlenebilir çabalar sergiler.

7- İki defans mekanizması hangi ikisinden oluşmaktadır?

- A) Anlama ve anlatma
- B) Görmezden gelme ve iğneleme
- C) Öğrenme ve öğretme
- D) Neden bulma ve yansıtma
- E) Yorumlama ve açıklama

8- Yaşam enerjisi genellikle üç ayrı enerji kaynağının birleşiminden ortaya çıkar.

Buna göre hangi seçenekte bu üç enerji kaynağı bir arada verilmiştir?

- A) Duygusal-sosyal-bilişsel
- B) Fiziksel-duygusal-zihinsel
- C) İçsel-dışsal-gizil(gizli)
- D) Kişiliksel-çevresel-fiziksel
- E) Sosyal-fiziksel-duygusal

9- Aşağıdakilerden hangisi mutsuz ve verimsiz insanın düşünce ve davranış tarzlarından biri değildir?

- A) Beyinlerini âdeta kuruntu üretme fabrikası gibi kullanırlar.
- B) Genellikle geçmiş ve gelecekte yaşarlar.
- C) Kurban rolünü sıklıkla oynarlar.
- D) Mazeret üretmekte, suçlu bulmakta ustalашmışlardır.
- E) Pozitif seçicidirler.

10- Zor kişiliklerle iletişim kurarken verilmesi gereken mesajın iletilmesi ile ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Açık bir şekilde iletme
- B) Dolaylı iletme
- C) Dürüstlikle iletme
- D) Hemen iletme
- E) İncitmeden iletme

11- Aşağıdakilerden hangisi zor insanlarla iletişimi imkansız kılan veya sorunu daha da ağırlaştıran tutumlardan biri değildir?

- A) Aynen karşılık verme
- B) O anda bir şey düşünmeme
- C) Söylenenleri dikkate alma
- D) Tepkisiz kalma
- E) Ürkme ve şaşırma

ZOR KİŞİLİKLERLE İLETİŞİM-3 (Konu Testi-9. Bölüm: 14-15)

12- Kafamızın içinde bir trafik lambası olduğunu düşünürsek kıskırtma ve olumsuzluklar karşısında yeşil ışığı yakarak hangisini yaparız?

- A) Dururuz.
- B) Düşünürüz.
- C) Seçenekleri değerlendiririz.
- D) Tepki gösteririz.
- E) Yavaşlarız.

13- Aşağıdakilerden hangisi zor kişiliklerle araya mesafe koymak için uygulanabilecek yöntemlerden biri değildir?

- A) Kendinden emin erteleme
- B) Kırık plak
- C) Konunun içeriğini bırakıp ilişkiyi tanımlama
- D) Ortam değiştirmeden konuşma
- E) Sislendirme

14- Zor kişiye göstereceğiniz tepkiyi sizin daha sakin ve kafanızın daha duru olduğu bir zamana bırakabilirsiniz.

Yukarıda açıklanan zor kişilikle araya mesafe koyma yöntemi hangisidir?

- A) Kendinden emin erteleme
- B) Kırık plak
- C) Konunun içeriğini bırakıp ilişkiyi tanımlama
- D) Ortam değiştirmeden konuşma
- E) Sislendirme

15- Beyazıt Bey, karşılaştığı zor kişiye üst üste 'Seni duydum ve bugün konuşacak durumda değilim.' cümlesini tekrarlamıştır.

Buna göre Beyazıt Bey, zor kişilikle arasına mesafe koymak için hangi yöntemi uygulamıştır?

- A) Kendinden emin erteleme
- B) Kırık plak
- C) Konunun içeriğini bırakıp ilişkiyi tanımlama
- D) Ortam değiştirmeden konuşma
- E) Sislendirme

16- Aşağıdakilerden hangisi saldırgan kişilikler karşısında takınılması gereken tutum ve sergilenmesi gereken davranışlardan biri değildir?

- A) Adlarıyla hitap etmek.
- B) Biraz boşalmalarına izin vermek.
- C) Göz teması kurmak.
- D) Kibar davranmak.
- E) Oturtmaya çalışmak.

17- Hangi tip kişiler dayanılmaz bir mantık silsilesi ve bilgilerine olan güvenleriyle sizi aptal, beceriksiz konuşma düşüren ve savunmaya zorlayan insanlardır?

- A) Çokbilmişler
- B) Kötümserler
- C) Saldırgan kişilikler
- D) Suskun tepkisizler
- E) Sürekli yakınlılar

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

ZOR KİŞİLİKLERLE İLETİŞİM-İ (Konu Testi-9. Bölüm: 14-15) (Cevap Anahtarı)

1-E 2-A 3-C 4-C 5-D 6-C 7-D 8-B 9-E 10-B 11-C 12-D 13-D 14-A
15-B 16-D 17-A

EMEK HIRSIZLARINA UYARI

Birkaç dakika içinde indirerek kullanmış olduğunuz çalışmalar için saatlerimizi veriyoruz. Yeri geliyor ailemize, arkadaşlarımıza ayıracağımız vakti bu çalışmalara ayırıyoruz.

Çalışmalarımızı paydaşlarımızın kişisel olarak kullanmaları için hazırlıyoruz. Farklı sitelerde paylaşılmasına müsaademiz olsa zaten biz paylaşırız değil mi? Maalesef saatler verip hazırladığımız çalışmalar üzerinde isim değişikliği yapılarak kısa süre içinde belirli sitelerde paylaşılıyor. Bu şekilde yapan kişiler paylaştığı çalışmayı hazırlamış olmuyor, **ÇALMIŞ** oluyor. Bu gözler; yaptığı hırsızlığı bilmeden altına teşekkür yazanlara "Rica ederim." yazanları da gördü, bırakın bir özrü, cevap vermeye tenezzül bile etmeyenleri de gördü. Üzülerek belirteyim ki bu kişiler bizim **MESLEKTAŞLARIMIZ**.

Korkarım ki bir gün azmimizi yitirirsek en büyük nedeni bu **EMEK HIRSIZLARI** olacak.

Bugüne kadar emek hırsızlarını defalarca uyardım. Ancak her gün bunlara bir yenisini ekleniyor. Artık paylaştıkları site üzerinden veya sosyal medyadan kendilerini uyardırmayacağım. Bu sayfayı her paylaşımına ekleyeceğim. **Aşağıdaki listede yer almak isteyen buyursun, çalsın...**

NOT: Bu sayfayı okuduğu halde anlamayana ücretsiz okuma anlama kursu verilir!

 HASAN YILDIRIM

EMEK HIRSIZLARI

Site	Kullanıcı Adı	Etkinlik	Açıklama